

ODJECI

**IZ ŽIVOTA PROVINCije PRESVETOG SRCA ISUSOVA
Školskih sestara franjevaka - SPLIT, Lovret**

God. 2008./XXXVIII.

Br. 3/150

S A D R Ž A J

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE.....	3
PORUKA SV. OCA	
Sluge i apostoli Isusa Krista	4
IZ GENERALATA	
13. izvanredni vrhovni kapitul.....	7
IZ PROVINCIJALATA	
Sa sjednica Provincijalnoga vijeća.....	8
Raspored sestara za radnu godinu 2008./2009.	10
Mjesečne duhovne obnove	15
Obavijesti.....	18
ZBIVANJA I OSVRTI	
Hvala Ti, Gospodine, velika je Tvoja ljubav!	20
Zaodjenuti se Kristom – srce zakona	21
Duhovnost zrele dobi.....	23
Simpozij Europskog društva žena u teološkom istraživanju.....	24

Susret animatora za duhovna zvanja	24
Seminar za voditelje franjevačkih duhovnih vježba.....	25
Sanjah jedne noći.....	26
U Sigurati na blagdan Preobraženja	27
 JEKA IZ AFRIKE	
Čuli smo i vidjeli „dar srca“	29
Odmor – povratak na izvore	30
 NAŠI POKOJNICI	
Sestre naše Kongregacije.....	32
Roditelji i rodbina sestara.....	32
S. M. Nikolina Anka Perić	32
Lucija Čotić	37
Luka Šimunović	38
 PRILOZI	
Iz Vijeća franjevačkih zajednica	39
Zajedno	42

Izdaje:

Provincijalat Provincije Presvetoga Srca Isusova školskih sestara franjevaka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9

Uređuje: s. Marija Petra Vučemilo

tel. 021/ 319-805; faks 021/ 319 358
e-mail: skolske-sestre-franjevke@st.htnet.hr
skype: skolskesestreLovret
www.skolske-sestre-franjevke.hr

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE

Drage sestre!

U cijeloj franjevačkoj obitelji sve je u znaku početka jubilarne godine - 800. obljetnice potvrde Pravila i osnutka Franjevačkoga reda. U našim samostanima i crkvama, među nama franjevkama, franjevcima i vjernim pukom, u središte ćemo postaviti križ iz crkvice sv. Damjana. Na taj križ Franjo je usmjerio svu svoju pozornost u vrijeme traganja za istinskim osmišljenjem vlastitoga života, u vrijeme traženja odgovara na mnogobrojna pitanja: Kojim putem ići, što u ovome svijetu činiti, koji je smisao života, što Bog od njega hoće? Lik Krista Propetoga mu je progovorio: «Franjo, idi, popravi moju kuću koja se, evo, ruši!» (2 Čel 10). To je Franjo i učinio, tvarno i stvarno, vlastitim rukama i duhovnom izgradnjom, riječju i primjerom, među svojom braćom, pred Papom i sultanom, među gubavcima i razbojnicima, građanima i prolaznicima. U svim odnosima pobudivao je povjerenje, podizao je dostojanstvo svakoga stvorenja, isticao je istinske vrijednosti. Bio je graditelj i glasnik mira. Uvodio je ljude u Božju blizinu, svojom osobom i evanđeoskom riječju.

I mi, drage sestre, svakodnevno stojimo pred križevima suvremenoga svijeta, križevima koji «progovaraju», koji vase, vase za smislom, za vrednotama, za duhovnošću, za blizinom ljudskom i blizinom Boga. Iako je općenito porastao standard života naših ljudi, puno je «cruševina» posvuda oko nas, puno je porušenih vrednota i razrušenih odnosa u obitelji, na radnim mjestima i u zajednicama. Naše društvo i naša Crkva danas trebaju revne graditelje evanđeoskoga načina života i radosne navjestitelje nade. Trebaju nas. Po nama trebaju životvornu franjevačku karizmu.

Obljetnice koje obilježavamo - obljetnice redovničkoga života, obljetnice života i služenja u pojedinom gradu ili župi, kao i velika obljetnica Franjevačkoga reda – milosna su prigoda za sve nas da se napojimo na čistom izvoru božanskoga nadahnuća karizme Franje Asiškoga i naših prvih sestara. Da napojeni i, iznutra obnovljeni i osnaženi, evanđeoski odgovorimo na potrebe Crkve i svijeta. Svjesne smo da najprije u sebi i u svojim zajednicama, u našim međusobnim odnosima, u našem načinu života trebamo obnovu i trajnu izgradnju.

Prepoznajmo i usvojimo poruku za naše poslanje i u riječima pjesnika naših dana, ljubitelja sv. Franje: «Idi i popravi ovaj svijet koji se, kako vidiš, sav ruši. Idi i popravi dušu svoju. Popravi volju svoju. Popravi smionost svoju. Popravi svoje oči i ruke. Dopusti Bogu da i po tebi živi. Budi mu raspoloživ čitavim bićem. Svime što jesi. (...) Idi. Budi čovjek posred ovog svijeta» (Stjepan Lice).

Oživljujući u sebi žar početka darovanog poziva, dirnute i zaodjenute ljepotom života kojim je Krista slijedio naš otac Franjo, neumorno izgrađujemo Crkvu i svijet.

Vaša s. Klara

Split, o svetkovini sv. Franje 2008.

PORUKA SV. OCA

SLUGE I APOSTOLI ISUSA KRISTA

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski misijski dan 2008.

Draga braćo i sestre,

u prigodi Svjetskoga misijskoga dana, htio bih vas pozvati na razmišljanje o žurnosti naviještanja evanđelja i u ovom našem dobu. Vjerovjesničko poslanje i nadalje ima apsolutni prioritet za sve krštene, pozvane na početku ovoga tisućljeća biti "sluge i apostoli Isusa Krista". Moj časni prethodnik sluga Božji Pavao VI. već je u apostolskoj pobudnici Evangelii nuntiandi rekao: "da Crkva može naviještati Evanđelje, za nju je to zapravo milost i njeno poslanje, njena najdublja raspoznačajna crta" (br. 14). Kao uzor toga apostolskoga djelovanja, osobito mi je drago istaknuti svetoga Pavla, Apostola naroda, budući da ove godine slavimo poseban jubilej njemu posvećen. To je Pavlova godina, koja nam pruža prigodu da se sprijateljimo s tim glasovitim apostolom, koji bi pozvan poganima naviještati evanđelje, kako mu je Gospodin navijestio: "Podi jer će te poslati daleko k poganim!" (Dj 22,21). Kako ne iskoristiti prigodu koju ovaj posebni jubilej pruža mjesnim Crkvama, kršćanskim zajednicama i svakom vjerniku osobno da sve do na nakraj zemlje šire navještaj evanđelja, snagu Božju na spasenje svakomu tko vjeruje (Rim 1,16)?

1. Čovječanstvo treba oslobođenje

Čovječanstvo osjeća potrebu za oslobođenjem i otkupljenjem. Cjelokupno stvorenje – kaže sveti Pavao – trpi i gaji nadu da će ući u slobodu djece Božje (usp. Rim 8,19-22). Ove riječi vrijede i u današnjem svijetu. Stvorenje pati. Čovječanstvo trpi i iščekuje pravu slobodu, iščekuje drukčiji i bolji svijet, riječju, iščekuje "otkupljenje". Također je duboko svjesno da novi žuđeni svijet podrazumijeva novoga čovjeka, podrazumijeva "djecu Božju". Pogledajmo izbliza stanje današnjega svijeta. Premda međunarodne okolnosti s jedne strane pružaju obećavajuće perspektive za gospodarski i društveni razvoj, s druge pak strane bude velike zabrinutosti glede same čovjekove budućnosti. Odnosi između pojedinaca i naroda nerijetko su označeni nasiljem; siromaštvo pritišće milijune stanovnika; zbog diskriminacija a katkada čak i progona iz rasnih, kulturnih i vjerskih pobuda brojne su osobe prisiljene pobjeći iz svojih zemalja i potražiti negdje drugdje utočište i zaštitu; tehnološki napredak, kada nema za cilj čovjekovo dostojanstvo i dobro niti solidarni razvoj, polako prestaje biti mogućim čimbenikom nade, štoviše, prijeti da dodatno zaoštari već postojeće neuravnoteženosti i nepravde. Osim toga, odnos između čovjeka i okoliša izložen je stalnoj prijetnji poradi bezobzirnog korištenja prirodnih bogatstava, što ostavlja posljedice na čovjekovo tjelesno i duševno zdravlje. Čovjekova je budućnost izložena opasnosti i zbog raznoraznih nasrtaja na njegov život.

Pred tim prizorom ljudi "spopada nemir te su rastrgani između nade i tjeskobe" (konstitucija Gaudium et spes, 4) i sa zabrinutošću pitaju: što će biti od čovječanstva i stvorenog svijeta? Ima li nade za budućnost, ili bolje, ima li budućnosti za čovječanstvo? I kakva će biti ta budućnost? Odgovor na ta pitanja nama vjernicima daje evanđelje. Krist je naša budućnost i, kao što sam napisao u enciklici "Spe salvi" ("U nadi spašeni"), njegovo je

evanđelje navještaj koji "mijenja život", ulijeva nadu, širom otvara tamna vrata vremena i osvjetjava budućnost čovječanstva i svemira (usp. br. 2).

Sveti Pavao dobro je shvatio da čovječanstvo jedino u Kristu može naći otkupljenje i nadu. Stoga je osjećao žurnom i neodgodivom zapovijed da naviješta "obećanje života, života u Kristu Isusu" (2 Tim 1,1), "nadi našoj" (1 Tim 1,1), da svi narodi uzmognu biti subaštinici i sudionici toga obećanja po evanđelju (usp. Ef 3,6). Bio je svjestan da su bez Krista, ljudi "bez nade, jer su... 'neznabošći na svijetu'" (Ef 2,12)" (Spe salvi, 3). Uistinu, "onaj tko ne pozna Boga, pa gajio on mnoge nade, zapravo je bez nade, lišen one velike nade koja je glavni oslonac u životu (usp. Ef 2,12)" (ondje, 27).

2. Misija je pitanje ljubavi

Pred svima, dakle, stoji neodgodiva obaveza naviještati Krista i njegovu poruku spasenja. "Jao meni – kaže sveti Pavao – ako evanđelja ne navješćujem" (1 Kor 9,16). Na putu u Damask on je iskusio i shvatio da su otkupljenje i poslanje djelo Božje i njegove ljubavi. Nošen ljubavlju prema Kristu prolazio je putovima rimskoga carstva kao glasnik, apostol, širitelj i učitelj evanđelja, čijim se proglašavao "poslanikom u okovima" (Ef 6,20). Iz ljubavi je Božje "svima bio sve da pošto-poto neke spasi" (usp. 1 Kor 9,22). Promatraljući Pavlovo iskustvo, shvaćamo da je misijska djelatnost odgovor na ljubav kojom nas Bog ljubi. Njegova nas ljubav otkupljuje i potiče nas na missio ad gentes; ona je duhovna snaga kadra učiniti da u ljudskoj obitelji rastu sklad, pravednost, zajedništvo među ljudima, rasama i narodima, za čime svi teže (usp. enc. Deus caritas est, 12). Stoga sam Bog, koji je ljubav, vodi Crkvu ususret čovječanstvu i poziva vjerovjesnike da piju s "onog prvog, iskonskog izvora koji je Isus Krist, iz čijeg je probodenoga srca potekla Božja ljubav" (Deus caritas est, 7). Jedino se iz toga izvora mogu crpiti pozornost, nježnost, samilost, prihvaćanje, raspoloživost, zanimanje za probleme ljudi, kao i druge vrline potrebne navjestiteljima evanđelja da sve ostave i potpuno se i bezuvjetno posvete širenju miomirisa Kristove ljubavi u svijetu.

3. Evangelizirati uvijek

Dok i nadalje u brojnim dijelovima svijeta postoji urgentna potreba za prvom evangelizacijom, mnoge biskupije i ustanove posvećenog života muči nedostatak klera i pomanjkanje zvanja. Važno je, ipak, ponovno istaknuti da, unatoč postojećim teškoćama, Kristova zapovijed da se svim ljudima naviješta evanđelje ima prvorazrednu važnost. Ničim se ne može opravdati usporavanje ili zastoj u naviještanju, jer "zadaća naviještanja Evanđelja svim ljudima tvori temeljno poslanje Crkve" (Pavao VI., ap. pob. Evangelii nuntiandi, 14). Naviještanje je "još uvijek na svojim počecima i moramo se svim silama staviti u njenu službu" (Ivan Pavao II., enc. Redemptoris missio, 1). Kako se ovdje ne prisjetiti Makedonca koji se u snu ukazao Pavlu zaklinjući ga: "Prijeđi u Makedoniju i pomozi nam!" Bezbroj je onih koji danas očekuju navještaj evanđelja, onih koji su žedni nade i ljubavi. Koliki se samo prepuštaju da ih snažno zaokupi vapaj čovječanstva za pomoću, te napuštaju sve radi Krista i ljudima prenose vjeru i ljubav!

4. Jao meni ako evanđelja ne navješćujem (1 Kor 9,16)

Draga braćo i sestre, "duc in altum"! Iziđimo na pučinu mora svijeta i, slijedeći Kristov poziv, bez bojazni bacimo mreže, pouzdani u njegovu stalnu pomoć. Sveti nas Pavao

podsjeća kako nam propovijedanje evanđelja nije na hvalu (usp. 1 Kor 9,16), već dužnost i razlog radosti. Draga braćo biskupi, neka se svaki od vas, vodeći se Pavlovim primjerom, smatra "sužnjem Krista Isusa za... pogane" (Ef 3,1), znajući da u teškoćama i kušnjama može računati na snagu koja nam dolazi od Njega. Biskup je posvećen ne samo za svoju biskupiju nego za spas čitavoga svijeta (usp. enc. Redemptoris missio, 63). Pozvan je poput apostola Pavla ići onima koji su daleko i koji još ne poznaju Krista, ili još nisu iskusili Njegovu oslobođajuću ljubav; biskupova je zadaća učiniti misionarskom čitavu biskupijsku zajednicu rado pridonoseći, prema vlastitim mogućnostima, da svećenike i laike šalje u druge Crkve kako bi naviještali evanđelje. Na taj način *missio ad gentes* postaje povezujuće i objedinjavajuće načelo cjelokupne pastoralne i karitativne djelatnosti.

Vi, dragi svećenici, prvi biskupovi suradnici, budite velikodušni pastiri i poletni vjesnici evanđelja! Nisu malobrojni među vama koji su nakon enciklike Fidei donum (Dar vjere), posljednjih desetljeća, otišli u misijske krajeve. Nedavno smo obilježili 50. obljetnicu te enciklike, kojom je moj prethodnik sluga Božji papa Pio XII. bio dao poticaj suradnji među Crkvama. Uzdam se da taj misionarski zanos ne će nikada splasnuti u mjesnim Crkvama usprkos nedostatku klera koji muči nemali broj njih.

A vi, dragi redovnici i redovnice, čije zvanje ima snažni misijski biljeg, naviještajte evanđelje svima, naročito onima koji su daleko, dosljednim svjedočenjem Krista i radikalnim življenjem njegova evanđelja.

U širenje evanđelja ste pozvani sudjelovati na sve istaknutiji način također i svi vi, dragi vjernici laici, koji radite na različitim društvenim poljima. Pred vama se pruža složena i raznovrsna pozornica za naviještanje, to jest svijet. Svojim životom svjedočite da kršćani "pripadaju novome društvu, koje se nalazi na cilju puta kojim sada zajedno kroče i čiji se obrisi mogu već unaprijed razabratи na njihovu zemaljskom putovanju" (Spe salvi, 4).

5. Zaključak

Draga braćo i sestre, neka vas proslava Svjetskoga misijskoga dana potakne sve da obnovite svijest o žurnoj potrebi naviještanja evanđelja. S velikim zadovoljstvom ističem doprinos papinskih misijskih djela evangelizacijskoj djelatnosti Crkve. Zahvalujem im za potporu koju nude svim i naročito mladim zajednicama. Ona su valjano sredstvo za animiranje i misionarsko oblikovanje puka Božjega i podupiru zajedništvo osoba i dobara između raznih dijelova Mističnoga tijela Kristova. Milodari koji se u svim župama na Svjetski misijski dan prikupljaju, neka budu znak zajedništva i uzajamne skrbi među Crkvama. Neka se, na kraju, u kršćanskome puku sve više jača molitva, to bitno duhovno sredstvo da se među svim narodima raširi svjetlo Krista, to "Svjetlo" koje prosvjetljuje "tmine povijesti" (Spe salvi 49). Dok Gospodinu povjeravam apostolski rad misionara, Crkava raspršenih po svijetu i vjernika zauzetih u raznim misijskim djelatnostima, zazivajući zagovor apostola Pavla i Presvete Djevice Marije, "živoga kovčega Saveza", Zvijezde evangelizacije i nade, svima udjelujem apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 11. svibnja 2008.

Papa Benedikt XVI.

IZ GENERALATA

Prot.n.864/2008.

Predmet: 13. izvanredni vrhovni kapitul

Svim sestrama Kongregacije

Drage sestre,

orije nekoliko dana završio je 13. izvanredni vrhovni kapitul naše Kongregacije kojemu je glavna i jedina „tema“ bila cjeloviti pregled Konstitucija i Odredaba. Zahvalne smo Gospodinu što smo nakon duže pripreme taj posao mogle privesti kraju.

Srdačno zahvaljujem svima vama koje ste pripremu i rad kapitula pratile molitvom, vama koje ste sudjelovale u pripremi kapitula svojim sugestijama, napomenama, savjetima radeći u provincijskim zajednicama na posланом vam materijalu naslovljenom „Zaodjenite se Kristom“. Tako će novi tekst Konstitucija biti naše zajedničko djelo.

Zaodjenuti se Kristom – to je srce zakona. Nastojale smo tu misao vodilju staviti u središte naših svagdanjih razmišljanja i kapitularnog rada. Konstitucije i Odredbe kao vlastito pravo naše redovničke ustanove sadrže za nas put naslijedovanja Krista, odnosno života po Evandželju. Potvrđene od Crkve, pokazuju nam put koji valja slijediti da bismo ostale vjerne svom pozivu i apostolskom zalaganju. One su za nas „siguran kriterij za traženje prikladnih oblika svjedočanstva koji bi trebali znati odgovoriti zahtjevima trenutka bez udaljavanja od početnog nadahnuća“ (VC, 37).

Tekst Konstitucija na talijanskom jeziku, izglasovan na Vrhovnom kapitulu, bit će predan Svetoj stolici na uvid i odobrenje. Kad tekst bude odobren bit će dostavljen provincijalnim vijećima i tek tada će provincije moći napraviti prijevode na vlastiti jezik. Do tada za nas su na snazi dosadašnje Konstitucije.

Vjerujem da je vrijeme priprema i rada na obnovi našeg zakonodavstva bila milosna prigoda za posvjećivanje da samo vanjsko opsluživanje zakona po sebi nije dovoljno da garantira cjelovitost i plodnost našeg života i zalaganja. Zato je potrebno istodobno oživljavati izvanske oblike unutarnjim poletom bez kojeg bi se vanjsko opsluživanje brzo pretvorilo u pretežak teret (usp. ET, 12).

Trudimo se iz dana u dan sve više zaodjenuti Kristom „svjedočeći njegovu prisutnost riječju i djelom“ (Pravilo i život, 29). Gospodin vas nadario mirom i jačao svojom blizinom.

S. M. Natalija Palac, vrhovna predstojnica

Grottaferrata, 13. rujna 2008, spomendan osnutka Kongregacije

IZ PROVINCIJALATA

SA SJEDNICA PROVINCIJALNOGA VIJEĆA

Split, 1.-3. srpnja 2008.

Na temelju pisanoga izvješća sa sastanka Misijskoga vijeća članice Provincijalnoga vijeća upoznate su sa stanjem u misiji. Dok se razmatralo stanje u zajednicama sestara u DR Kongu na sjednici je sudjelovala i s. Erika Dadić, članica misijskoga vijeća i odgajateljica.

Razmotrene su i povoljno riješene molbe za ulazak u postulaturu kandidatkinja: Brigitte Nsimire Machumu, Marie-Jeanne Kavugho Kyalwahi i Pascaline Kavugho Kagheni.

Razmotrena je i povoljno riješena molba za ulazak u novicijat postulantkinje Justine Kavugho Vumilia.

Razmotrene su i povoljno riješene molbe za obnovu zavjeta s. Christine Kavira Muhimwali, s. Emilienne Nankafu, s. Aldegonde Cinama, s. Espérance Casinga, s. Anoalite Kavira Pendeza, s. Clare Agano Kahambu i s. Marie-Louise Kaswera.

S. Erika je zahvalila sestrama u Provincijalnom vijeću za sve što čine za misije. Osobito je zahvalila provincijalnoj predstojnici za njezine pohode sestrama u DR Kongu i izrazila želju tamošnjih sestara da bi ih provincijalna predstojnica pohodila svake godine. Pohod provincijalne predstojnice sestre očekuju prigodom polaganja doživotnih zavjeta s. Fidélie Naweza Bisimwa, u veljači sljedeće godine. Dogovoren je da tom prigodom sa s. Klarom pođe i savjetnica s. Bonifacija Barun.

Nakon izvješća o stanju u pojedinim zajednicama razmotreni su neki pristigli dopisi i osobne molbe te utvrđen godišnji raspored sestara za sljedeću radnu godinu i imenovane kućne predstojnice u zajednicama u kojima je kućnoj predstojnici istekao mandat.

Na prvo trogodište imenovane su: s. Lujza Plavša u zajednici u Glonnu, s. Natanaela Radinović u našoj kući u Sinju, s. Natalija Vučković u zajednici u Glagoljaškoj 1 u Splitu, s. Andjela Milas u Darmstadtu.

Na drugo trogodište imenovane su: s. Mihelina Čirjak u zajednici na Lovretu u Splitu, s. Mara Pervan u zajednici u Kninu, s. Marislava Samardžić u zajednici u Dubrovniku, s. Bernarda Župić u samostanu u Arbanasima u Zadru.

Koordinatorica provincijskih vijeća s. Mirja Tabak izvjestila je o djelovanju pojedinih vijeća i sekcija. Istaknuti su održani susreti sestara prema apostolskim djelatnostima te neki prijedlozi za sljedeće razdoblje.

Razmotren je i prihvaćen raspored mjesecnih duhovnih obnova i odgojno-obrazovnih sastanaka za 2008./2009. godinu na temu *Siromaštvo kao razbaštinjenost*, koji je prema Provincijskom planu razradilo Vijeće za duhovnost. Razmišljalo se o mogućnosti poboljšanja kvalitete održavanja duhovnih obnova i odgojnih sastanaka, te konkretiziranju zadanih tema u svakodnevnom životu.

Vijeće za odgoj planiralo je seminar za sestre koje slave visoke jubileje redovničkoga života 70. i 60. obljetnicu na temu *Duhovnost zrele dobi*. Predloženo je da se ovim sestrama pridruže i ostale starije sestre koje su proslavile visoke jubileje.

S. Klara je ukratko izvijestila o plenarnom zasjedanju VFZ-a na kojem je sudjelovala 14. lipnja ove godine u Zagrebu. Glavna tema plenarnog zasjedanja bila je priprema i završna proslava 800. obljetnice franjevačkog reda što će biti 18. i 19. rujna 2009. godine u Zagrebu. Tomu će prethoditi Hod s križem sv. Damjana i vjeronaučna olimpijada.

Dana 8. studenoga ove godine u našem samostanu u Zagrebu bit će godišnji susret franjevačkih trećoredskih zajednica. Predloženo je da članice provincijalnoga vijeća, ukoliko bude moguće, sudjeluju na tom susretu.

Split, 27. rujna 2008.

Učinjen je osvrt na događaje u zajednici od prošle sjednice, izvršene premještaje sestara, primopredaje službe kućnih predstojnica, održane kućne kapitule u nekim zajednicama, održane seminare i susrete sestara. Razmotrena su neka osobna pitanja pojedinih sestara i dopunjena raspored sestara za novu radnu godinu.

S. Klara je ukratko izvijestila o radu 13. izvanrednog vrhovnoga kapitula na kojem su obnavljane Konstitucije i Odredbe naše Kongregacije, te upoznala s okružnicom vrhovne predstojnice svim sestrama nakon kapitula.

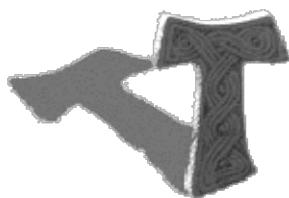
Razmotrena je i povoljno riješena molba za obnovu zavjeta s. Lidije Bernardice Matijević.

Budući da je članicama provincijskih vijeća i sekcija istekao trogodišnji mandat, razmotreno je dosadašnje članstvo te predložene neke nove članice.

Članice Vijeća su upoznate s tijekom priprave za proslavu 100. obljetnice života i djelovanja sestara u Imotskom.

Razmotren je dopis HUVRP i HKVRP od 11. rujna o seminarima trajne formacije za kućne poglavare i poglavarice. Posebnim će dopisom provincijalna predstojnica potaknuti kućne predstojnice na sudjelovanje na seminaru.

s. M. Petra Vučemilo, provinc. tajnica

RASPORED SESTARA ZA RADNU GODINU 2008./2009.

Provincijalno vijeće:

s.M. Klara Šimunović, provincijalna predstojnica
s.M. Mirja Tabak, zamjenica
s.M. Andrea Nazlić, savjetnica
s.M. Bonifacija Barun, savjetnica
s.M. Ljiljanka Marić, savjetnica

Pomoćne službe:

s.M. Marija Petra Vučemilo, provincijalna tajnica
s.M. Senka Jenjić, provincijalna ekonoma
s.M. Mirabilis Višić, zastupnica sestara u DR Kongu

Odgojiteljice:

s.M. Karolina Bašić, odgojiteljica novakinja, postulantkinja i juniorka
s.M. Mirja Tabak, odgojiteljica kandidatkinja

u DR Kongu

s.M. Erika Dadić, odgojiteljica novakinja i postulantkinja
s.M. Ivka Piplović, odgojiteljica kandidatkinja i juniorka

1. 21000 SPLIT, Lovretska 9, provincijalno središte

tel. 021/ 319 660 - provincijalat
faks 021/ 319 358
tel. 021/ 319 805 – provinc. tajništvo
tel. 021/ 319 355 - ekonomat
tel. 021/ 319 366 - samostan
tel./faks 021/ 319 806 - kućna predstojnica
e-mail: skolske-sestre-franjevke@st.htnet.hr
skype: skolskesestreLovret

s.M. Mihelina Čirjak, kućna predstojnica
s.M. Salezija Šimunović
s.M. Marta Knez
s.M. Vladimira Runje
s.M. Miroslava Petričević
s.M. Ana Vidić
s.M. Skolastika Rančić
s.M. Amalija Klapež
s.M. Dionizija Balajić
s.M. Anuncijata Klapež
s.M. Berhmana Nazor
s.M. Matilda Čarić
s.M. Serafika Balajić
s.M. Leonija Bezić
s.M. Dobrila Lisica
s.M. Aleksija Sardelić

s.M. Ozana Jagnjić
s.M. Feliksa Budeša
s.M. Irena Zorica
s.M. Ladislava Šentija
s.M. Darinka Brečić
s.M. Anđelka Čovo
s.M. Bernardica Jenjić
s.M. Elizabeta Župić
s.M. Estera Žaknić
s.M. Laurencija Mravak
s.M. Felicita Ostojić
s.M. Tihomira Zorica
s.M. Zdravka Marić
s.M. Virgina Župić
s.M. Vjera Prcela
s.M. Božena Duvnjak

s.M. Zorana Penić
s.M. Nazarija Koljanin
s.M. Lucija Lagator
s.M. Ljubomira Kustura
s.M. Vida Hrsto
s.M. Darija Bota
s.M. Edita Šolić
s.M. Danijela Bilić
s.M. Anizija Šućur
s.M. Ema Damjanović
s.M. Roza Totić
s.M. Dominika Grgat
s.M. Nedjeljka Milanović-Litre
s.M. Ivana Džimbeg
s.M. Karolina Bašić
s.M. Smiljana Runje
s.M. Maristela Bašić
s.M. Milijana Kulić
s.M. Mirta Vranjković
s.M. Izabela Tojčić
s.M. Ljiljana Todorić
s.M. Većenega Dovranić
s.M. Mirja Tabak
s.M. Davorka Knezović
s.M. Jozefa Lučić
s.M. Rahela Tojčić
s.M. Milka Čotić
s.M. Senka Jenjić
s.M. Tabita Protrka
s.M. Rebeka Anić
s.M. Klara Šimunović
s.M. Marija Petra Vučemilo
s.M. Anita Perkušić
s.M. Andrea Nazlić
s.M. Martina Aračić
s.M. Leonka Bošnjak-Čovo
s.M. Gabrijela Damjanović
s. Lidija Bernardica Matijević

2. 21260 IMOTSKI, Fra Stj. Vrljića 20

tel. 021/ 841 115; 671 075

s.M. Sofija Vuković, predstojnica
s.M. Emilia Glibotić
s.M. Karla Brečić
s.M. Konzolata Glibotić
s.M. Dobroslava Vranjković
s.M. Jasna Kasalo
s.M. Filipa Smoljo

3. 21230 SINJ, Franjevački prolaz 4
tel. 021/ 707010

s.M. Trpimira Penić, predstojnica
s.M. Branimira Čarić
s.M. Marija Jelena Mijić

4. 22300 KNIN, Zvonimirova 47
tel. 022/ 662 200

s.M. Mara Pervan, predstojnica
s.M. Melita Maloča
s.M. Venancija Džimbeg
s.M. Valentina Žeravica
s.M. Marija Ivana Oltran

5. 20240 TRPANJ, Andričići 1
tel. 020/ 743 539

s.M. Celestina Masnić, predstojnica
s.M. Borislava Kovač
s.M. Tihoslava Bilokapić
s.M. Sidonija Radić
s.M. Aleksija Marušić

6. 10000 ZAGREB, Vrbanićeva 35
tel. 01/ 46 600 30

s.M. Zrinka Čotić, predstojnica
s.M. Vitomira Damjanović
s.M. Eugenija Bešlić
s.M. Željka Čeko

7. 23000 ZADAR, M. Klaića 11
tel. 023/ 311-180; 213-262

s.M. Verena Masnić, predstojnica
s.M. Leonita Tabak
s.M. Milena Gelo

8. 21000 SPLIT, Trg G. Bulata 3
tel. 021/ 340-190

s.M. Agneza Masnić, predstojnica
s.M. Vendelina Mijić
s.M. Vinka Čovo
s.M. Mira Kamber
s.M. Carmen Knezović
s.M. Zorislava Radić

9. 21000 SPLIT, Poljudsko šetalište 2

tel. 021/ 381 256; 381 377

s.M. Lidija Čotić, predstojnica

s.M. Marijana Rimac

s.M. Ljerka Bilobrk

10. 20000 DUBROVNIK

Od Sigurate 13

tel. 020/ 321 467

faks 020/ 321 135

s.M. Marislava Samardžić, predstojnica

s.M. Franka Babić

s.M. Sebastijana Stanić

s.M. Matija Drmić

s.M. Marta Škorić

s.M. Gertruda Džimbeg

s.M. Marina Gelo

s.M. Zvjezdana Bajan

s.M. Ljubica Bilobrk

s.M. Ljiljanka Marić

s.M. Mariangela Todorić

s.M. Miranda Škopljanc-Mačina

s.M. Mirna Puljiz

s.M. Božidara Kottek

s.M. Melanija Vojković

s.M. Jelena Lončar

s.M. Luca Petrović

s.M. Diana Dolić

s.M. Helena Rašić

s.M. Marina Mičić

11. 23250 PAG, Lokunja bb

tel. 023/ 611 332

s.M. Ilinka Lovrić, predstojnica

s.M. Leopolda Kleva

s.M. Miljenka Biošić

s.M. Tamara Bota

13. 85625 GLONN, Rotterstr. 10

tel. 0049/ 8093/ 90 90 80

s.M. Lujza Plavša, predstojnica

s.M. Silvana Klapež

s.M. Animira Jurić

s.M. Nada Masnić

s.M. Marija Perpetua Kaša

s.M. Vesna Lapenda

12. 10000 ZAGREB, Jordanovac 55

tel. 01/ 2339 440 - centrala

tel./faks 01/ 2339 430 - kućna predst.

tel./faks 01/ 2339 388 - dj. vrtić

e-mail: ss.franjevke@zg.htnet.hr
dv-jordanovac@zg.htnet.hr

s.M. Davorina Jurić, predstojnica

s.M. Pija Padjen

s.M. Egidija Vučemilo

s.M. Beata Milas

s.M. Jelena Štrbac

s.M. Stjepanka Vučemilo

s.M. Hijacinta Vucić

s.M. Silvija Vrdoljak

s.M. Ivanka Mravak

s.M. Tatjana Labrović

s.M. Andrijana Marušić

s.M. Jozefina Čosić

s.M. Viktorija Drmić

s.M. Silvestra Bešlić

s.M. Radoslava Bralo

s.M. Emanuela Ercegovac

s.M. Hedviga Bandić

14. 21230 SINJ, 126. brigade HV 3

tel. 021/ 821 271

s.M. Natanaela Radinović, predstojnica

s.M. Ksenija Balajić

s.M. Mladena Runje

s.M. Vitalija Križan

s.M. Vedrana Ivišić

s.M. Vjera Gulić

15. 21215 KAŠTEL LUKŠIĆ

Uz sv. Ivana 8

tel. 021/ 227 292

s.M. Kruna Plazonić, predstojnica

s.M. Dragutina Krolo

s.M. Ambrozija Ćaleta

s.M. Margarita Marušić

s.M. Branka Barun

s.M. Terezina Bašić

s.M. Blagoslava Lončar

s.M. Ivona Baković

s.M. Ana Jukić

16. 60325 FRANKFURT / M
Rüsterstr. 5

tel. 0049/ 69/ 97 206 955; 723 125

s.M. Pavlimira Šimunović, predstojnica
s.M. Damira Gelo
s.M. Magdalena Višić

17. 23000 ZADAR, Trg Gospe Loretske 10

tel. 023/ 309 900 - centrala
faks 023/ 309 925
023/ 302-561 - dj. vrtić

s.M. Bernarda Župić, predstojnica
s.M. Ljudevita Šonje
s.M. Rozarija Župić
s.M. Genoveva Milanović
s.M. Gracija Damjanović
s.M. Sabina Radas
s.M. Melhiora Biošić
s.M. Berislava Tkalić
s.M. Mladenka Matić
s.M. Antonija Jurić
s.M. Stela Mijić
s.M. Antonela Malenica
s.M. Sanja Stojić
s.M. Rita Maržić
s.M. Danijela Kovačević
s. Lucija Bilokapić

18. 10000 ZAGREB, Jandrićeva 21
tel. 01/ 46 73 786

s.M. Bonifacija Barun, predstojnica
s.M. Paulina Kurtović
s.M. Ilijana Pripušić
s.M. Anka Cvitković

19. LUHWINJA, RD Congo
B. P. 2 Cyangugu, Rwanda
Afrique
tel. 00243993039470

s.M. Françoise Balibuno Ciza, predstojnica
s.M. Noëlla Mizinzi
s. Anoalite Kavira Pendzea

s. Clara Agano Kahambu
s. Esperance Casinga

20. 21310 OMIŠ, Put Skalica 16
tel. 021/ 862 339; 861 083

s.M. Teofila Mastelić, predstojnica
s.M. Krescencija Domazet
s.M. Fabijana Balajić

21. 21000 SPLIT, Glagoljaška 1
tel. 021/ 345 455

s.M. Natalija Vučković, predstojnica
s.M. Judita Čovo
s.M. Klaudija Todorić
s.M. Katarina Čotić

22. 64 293 DARMSTADT
Feldbergstr. 32
tel. 0049/ 6151/ 896 386; 896 266

s.M. Andela Milas, predstojnica
s.M. Damjana Damjanović

23. NYANTENDE, RD Congo
B. P. 2 Cyangugu, Rwanda
Afrique
tel. 0024399773281

s.M. Mirjam Penić, predstojnica
s.M. Noëlla Kajibwami Namasonsoga
s.M. Immaculée Mauwa Kashera
s. Marie-Louise Kaswera

24. BUKAVU, Avenue du Plateau 5, RD Congo
B. P. 2 Cyangugu, Rwanda
Afrique
tel. 00243810685110

s.M. Erika Dadić, predstojnica
s.M. Romana Baković
s.M. Mislava Prkić
s.M. Samuela Šimunović
s. Emilienne Nankafu

**25. BUKAVU, Muhungu, RD Congo
B.P. 2 Cyangugu, Rwanda
Afrique**
tel. 00243997775603

s.M. Blaženka Barun, predstojnica
s.M. Mirabilis Višić
s.M. Ivka Piplović
s.M. Deodata Baganda Musimwa
s. Fidélie Naweza Bisimwa
s. Christine Kavira Muhimwali

BROJČANO STANJE	
Sestre s doživotnim zavjetima:	211
Sestre s privremenim zavjetima:	9
Ukupan broj sestara:	220
Srednja dob sestara:	59,38
Postulantkinje:	
u Bukavu	1
u Splitu	1
Kandidatkinje:	
u Splitu	1
u Bukavu	6

Split, 27. rujna 2008.

s. Klara Šimunović, provinc. predstojnica

MJESEČNE DUHOVNE OBNOVE

Br. 121/2008.

Split, 12. rujna 2008.

Svim sestrama Provincije

Predmet: **Mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovni sastanci**

Drage sestre!

Dostavljamo vam teme mjesečnih duhovnih obnova i odgojno-obrazovnih sastanaka koje je prema Provincijskome planu za 2008./2009. godinu pripremilo *Vijeće za duhovnost i liturgiju*.

Okvirna tema našega trajnoga odgoja je *Siromaštvo kao razbaštinjenost*. Siromaštvo je temeljno opredjeljenje karizme koju smo baštinili od svetoga Franje. U godini jubileja franjevačke karizme - 800. obljetnice - pozvane smo preispitati i provjeriti osobno i zajedničko tvarno i duhovno blago te pobuditi još veću čežnju suočljenja Kristu koji je, premda bogat nada sve, htio u svijetu, zajedno s Blaženom Djericom Marijom, svojom Majkom, izabrati siromaštvo i sam je sebe oplijenio (Pravilo i život, 21).

Cjelodnevne mjesečne duhove obnove dragocjeno su vrijeme u ritmu našega života i prigoda za dublje poniranja u vlastito biće, u iskustvo razbaštinjenosti pred Bogom, razbaštinjenosti koja oslobađa za djelotvornu ljubav u svakodnevici.

Na razini svake naše zajednice odgojno-obrazovni sastanci su prilika i mjesto da o ovoj temi razgovaramo i da se u otvorenosti nadahnućima Duha Gospodnjega odlučimo za konkretnе korake i ostvarenja u pogledu što vjernijega franjevačkoga načina života unutar vlastite zajednice i u sredini u kojoj živimo, u zauzetosti za siromašne, za najpotrebnije.

Neka nas Svevišnji Gospodin trajno prati svojom milošću i svojim nadahnućima!

Sve vas srdačno pozdravljam.

s. Klara Šimunović, provinc. predstojnica

SIROMAŠTVO KAO RAZBAŠTINJENOST

Mjesečne duhovne obnove i odgojno-obrazovni sastanci 2008./2009.

«Gospodin mi je rekao da sam ja novi luđak u svijetu.»

(LP 114)

Listopad

Razbaštinjenost sebe: temelj franjevačkoga života

Siromasi, u: *Rječnik biblijske teologije*, st. 1166-1172.

Opomene, u: *Spisi sv. Franje i sv. Klare*, Mostar-Zagreb, Ziral, 2003.

Kajetan Esser, *Opomene svetoga Franje*, Zagreb, Provincijalat franjevaca konventualaca, 1995.

Fra Kajetan Esser, *Početak i svrha franjevačkoga reda*, Split, 1983, str. 159-166.

Studeni

Život u siromaštvu - bitni sastavni dio franjevačkoga života po Evandželju

Pravilo i život braće i sestara TOR, 22.

Fra Kajetan Esser, *Početak i svrha franjevačkoga reda*, Split, 1983, str. 148-158.

Karl Rahner/Zvonimir Herman, *Siromašni poradi Kraljevstva Božjega*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1990., str. 18-31.

Prosinac

Kristovim i Marijinim siromaštvom obogaćen čovjek i stvorena

Pismo prvo, *Svim vjernicima*, 2. O Riječi Očevoj, u: *Spisi sv. Franje i sv. Klare*, Mostar-Zagreb, Ziral, 2003.

Pravilo i život braće i sestara TOR, 21.

Toma Čelanski, *Životopis svetog Franje Asiškog*, Zagreb 1977., str. 41-43; 170-171.

Joyce Ridick, *Zavjeti*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1988., str. 15-20.

Siječanj

Franjo i Klara podižu ljudsko dostojanstvo u siromasima

Osnovni tečaj o franjevačkoj misionarskoj karizmi, Lekcija 19.

Osnovni tečaj o franjevačkoj misionarskoj karizmi, Lekcija 25, str. 13.

Veljača

Siromašni - izazov životu u siromaštvu i predanom poslanju s. Franciske Lampel, s. Margarite Pucher, s. Ladislave Kalinšek i prvih sestara splitske provincije

S. Dr. Amabilis Solar, *Majka Franciska Antonija Lampel i njezina ustanova*, Cetinje, 2002., str. 15-38; 61-64.

M. Similijana Kodrič - B. Natalija Palac, *Školske sestre franjevke Krista Kralja, povijest – poslanje – život*, Mostar-Sarajevo-Split, 1987., str. 28-31.

S. Berhmana Rozarija Nazor, *Lovretske sestre*, Zbornik Kačić, Split, 1986., str. 45-47; 136-143.

Ožujak

Franjo obilježen znakom Krista raspetoga – franjevaštvo obilježeno znakom Krista raspetoga danas

Toma Čelanski, *Životopis sv. Franje Asiškoga*, Zagreb 1977., str. 12; 47-48; 186-187.

Osnovni tečaj o franjevačkoj misionarskoj karizmi, *Lekcija 19; 20*.

«*Gospodine moj Isuse Kriste, molim te da mi udijeliš dvije milosti prije nego umrem: prva je da u svome životu osjetim u svojoj duši i u svome tijelu, koliko je moguće, onu bol koju si ti, slatki Isuse, podnio u vrijeme svoje pregorke muke; druga je da ja u svome srcu osjetim, koliko je moguće, onu preveliku ljubav kojom si ti, Sine Božji, izgarao da rado podneses toliku muku za nas grješnike*» (Cvjetići sv. Franje).

Travanj

Naše franjevačko siromaštvo

Karl Rahner/Zvonimir Herman, *Siromašni poradi Kraljevstva Božjega*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1990., str. 7-17; 32-56.

Joyce Ridick, *Zavjeti*, Zagreb, Kršćanska sadašnjost, 1988., str. 24-32.

Odnos prema tvarnim dobrima, u: *Smjernice za život i djelovanje*, Provincijalni kapitul 2005.

Svibanj

Franjevačko siromaštvo i poštivanje i čuvanje od Boga darovanoga svijeta

Božo Vučeta, *Taj divni Božji svijet*, Frankfurt am Main - Zagreb, 1991., str. 50-91; 114-120.

Ivan Milanović Litre/Bože Vučeta i dr., *Zrak naš svagdanji. Klimatske promjene i globalno zatopljenje*, Franjevački institut za kulturu mira, Split, 2007., str. 70-82.

OBAVIJESTI

Obnova zavjeta

Na blagdan sv. Marije Anđeoske 2. kolovoza o. g. šest sestara Kongoanka s. Christine Kavira Muhimwali, s. Emilienne Nankafu, s. Espérance Casinga, s. Anoalite Kavira Pendeza, s. Clara Agano Kahambu i s. Marie-Louise Kaswera u Muhungu, Bukavu, obnovile su zavjete na jednu godinu.

Na svetkovinu sv. Franje u provincijalnom središtu u Splitu zavjete je obnovila s. Lidija Bernardica Matijević.

Početak novicijata i postulature

Na svetkovinu sv. Franje u našoj kući odgoja u Bukavu godinu novicijata započela je s. Justine Kavugho Vumilia, a u postulaturu su primljene Pascaline Kavugho Kagheni, Marie-Jeanne Kavugho Kyaiwahi i Brigitte Nsimire Machumu.

Napustila zajednicu

Po isteku privremenih zavjeta s. Aldegonde Cinama je početkom mjeseca kolovoza napustila našu zajednicu. U dalnjem životu neka je prati mir i dobro!

Bolesne sestre

Liječničke pomoći i bolničkog liječenja bile su potrebne: s. Hijacinta Vucić, s. Anuncijata Klapež, s. Salezija Šimunović i s. Marina Gelo.

Duhovne obnove, seminari, susreti

Sestre koje ove godine obilježavaju 25. obljetnicu redovničkoga života imale su duhovnu obnovu od 23. do 30. srpnja o. g. u našoj kući u Trpnju. Ovogodišnjim jubilantkinjama, s. Antoneli Malenica, s. Ivoni Baković i s. Mirandi Škopljanc-Maćina, pridružile su se i sestre koje su 25. obljetnicu imale prije dvije godine, s. Zrinka Čotić, s. Klara Šimunović i s. Marija Petra Vučemilo. U razmatranju i radu na biblijskim tekstovima, u povlačenju u osamu i zajedničkom lomljenju Riječi animirala ih je i pratila s. Karolina Bašić.

Seminar za starije sestre na temu *Duhovnost zrele dobi* održan je u Splitu od 4. do 6. rujna pod vodstvom fra Vlatka Badurine.

Franjevački seminar za voditelje duhovnih vježba održan je u Lužnici od 18. do 20. rujna. Iz naše Provincije sudjelovale su: s. Judita Čovo, s. Karolina Bašić, s. Diana Dolić i s. Danijela Kovačević.

Seminar za animatore duhovnih zvanja održan je u Vepricu 12. i 13. rujna. Iz naše Provincije sudjelovala je s. Karolina Bašić.

Naše misionarke

Ovoga ljeta među nama su svoj odmor provele s. Blažena Barun, s. Erika Dadić i s. Mirjam Penić. S. Blaženka i s. Erika su se sredinom mjeseca rujna sretno vratile u svoju misijsku postaju u Bukavu. S. Mirjam Penić odlazi sredinom mjeseca listopada.

Redovnički jubileji

Na svetkovinu sv. Franje u provincijalnom središtu u Splitu u radosnom obiteljskom ozračju proslavljeni su redovnički jubileji naših sestara: 70. obljetnica redovničkoga života s. Salezije Šimunović; 60. obljetnica s. Leonije Bezić i s. Dobrile Lisica; 25. obljetnica s. Antonele Malenica, s. Ivone Baković i s. Mirande Škopljanač-Maćina. Euharistijsko slavlje predvodio je fra Ante Bilokapić, gvardijan samostana Gospe od zdravlja.

Sudjelovanje u radio emisijama

Naša s. Judita Čovo, kao članica Povjerenstva za duhovnost pri Vijeću franjevačkih zajednica u HR i BiH zadužena je da putem radija - Radio Marija, Hrvatski katolički radio, Hrvatski radio – bude riječi o franjevačkim sadržajima i događanjima tijekom franjevačke jubilarne godine. Program sudjelovanja u radio emisijama donosimo u rubrici *Prilozi*.

ZBIVANJA I OSVRTI

HVALA TI, GOSPODINE, VELIKA JE TVOJA LJUBAV!

Duhovna obnova, Trpanj, 23. - 30. srpnja 2008.

«Slavit ćemo 25. godišnjicu redovništva!», čulo se među nama ovogodišnjim jubilantkinjama kad god smo se susrele. Znale smo da želimo zastati nad svojim 25 godišnjim hodom, zahvaliti Gospodinu za sve što je prošlo i staviti svoju budućnost u njegove ruke.

Svjesne važnosti poniranja u vlastite dubine mi: s. Ivona, s. Miranda i s. Antonela odlučile smo svoj 25. godišnji jubilej obilježiti duhovnom obnovom u Trpanju. Našem su se zajedništvu s radošću pridružile s. Klara, s. Zrinka i s. Marija Petra.

Sasvim smo jednostavno isplanirale tјedan: molitva i zahvaljivanje, šutnja i izmjena iskustava, poniranje u evanđeoske tekstove, pogled u vlastitu dubinu u svjetlu Božje riječi, meditacija u tišini vrtova i maslinika, hodočašće po tihim valama Pelješca. Željele smo odmoriti pogled u plavetnilu mora, obnoviti unutarnji sluh osluškujući Božji glas u šumu tihog povjetarca. Pogleda uprta u daljinu u sjenovitim maslinicima franjevačkih vrtova klicale smo sa sv. Franjom: «Hvala Ti, Gospodine, za sve što je Tvoja ljubav stvorila».

U takvom divnom okruženju lako je bilo ići u potragu za blagom i dragocjenim biserom. Propitkujući svoju svakodnevnicu vidjele smo sebe ponekad u ulozi Marte ili Marije. Potaknute snagom Božje riječi divile smo se velikodušnom daru siromašne udovice iz Markova evanđelja. Imale smo prilike prepoznati se u nekom biblijskom liku, pismoznancu, cariniku... Ispunjene unutarnjim mirom meditirale smo nad tekstovima s franjevačkom tematikom. Raspjevane hvalile smo Boga u molitvi časova. Vrhunac našeg dana bila su euharistijska slavlja. Istražujući vlastitu dubinu pronašle smo mnoge dragocjenosti koje je po nama Gospodin velikodušno darivao kroz ovih 25 godina.

U svom unutarnjem mukotrpnom traženju nismo zaobišle ono što ponekad prijeći dragocjenostima, ljubavi, dobroti, pažnji, susretljivosti..., da zablistaju u nama i po nama u punom sjaju. Suočavale smo se s istinom o sebi i s povjerenjem međusobno dijelile vlastita iskustva. Radovale smo se svemu što smo međusobno mogle podijeliti.

Svoje dane nismo svele samo na prostor Trpanjskog samostana. Hodeći franjevačkim putovima u tišini smo satima molile i razmišljale bez opterećenosti vremenom i prostorom. Svaki dan smo posjetile neku od franjevačkim crkava kojih na Pelješcu nije malo. Divno je bilo osjetiti snagu Božje riječi u tako jednostavnim crkvicama koje nama franjevkama na poseban način govore. Pozivaju nas da poput blaženoga Oca Franje ispitujemo svoj odnos prema živoj Crkvi: «Idi, popravi moju kuću... koja se ruši!». Zar ovaj poziv nije upućen

nama danas, ove godine na osobit način, kad obilježavamo 800. obljetnicu franjevačkog reda.

Sve što smo doživjele u tjednu provedenu u Trpnju nezaboravno je i neizrecivo. Potaknute smo vlastitim dubinama, ohrabrene za nove korake, ojačane snagom Božje riječi. Vjerujemo da s Gospodinom možemo bez straha u budućnost.

Hvala vam, drage sestre u Trpnju, darovale ste nam ono najljepše: toplinu svoga srca i prostore svoje kuće.

Sestra Karolina, zahvaljujemo Vama za svaku nadahnutu riječ, proročke poticaje i za tumačenje Božje riječi, kojima ste nas poticali na osmišljenje življenje.

Hvala ti, Gospodine, za sunčeve zalaske, blage povjetarce, miris bora, za cvrkut ptica i za sve što nam je Tvoja ljubav darovala. Hvala Ti za 25 godina hoda u ljubavi i za sve koji su nam na našem putu bili poticaj i primjer. Vodi nas svojom očinskom rukom prema budućnosti.

s. Antonela Malenica

ZAODIJENUTI SE KRISTOM – SRCE ZAKONA

XIII. Izvanredni vrhovni kapitul

Grottaferrata, 17. kolovoza – 3. rujna 2008.

«Već je od početka Crkve bilo muževa i žena koji su ostvarivanjem evanđeoskih savjeta nastojali u većoj slobodi slijediti Krista i izraziti ga naslijedovati. Svatko je od njih na svoj način provodio život Bogu posvećen», riječi su dekreta o redovničkom životu «Perfectae Caritatis». Redovnički život je stvarnost, od vajkada, duboko ukorijenjena u životu Crkve. Život u naslijedovanju Krista zahtjeva radikalnost, potpuno predanje u Božje ruke. Za takav način života

treba čvrsto izgraditi svoje stavove, formirati vlastiti identitet, graditi svoj život na pozitivnim vrijednostima i neprestano propitkivati ispravnost svojega puta.

Naše doba traži nove puteve i nove metode za ostvarivanje svetosti i širenja Božjeg Kraljevstva u svijetu. Vremena i prilike se mijenjaju. Svako vrijeme nosi znakove koje nije dovoljno samo prepoznati, već na njih treba znati i odgovor dati. Želeći uvijek odgovarati na potrebe vremena, ove godine 2008., održan je XIII. izvanredni vrhovni kapitul Školskih sestara franjevaka Krista Kralja. Cilj i svrha Kapitula bio je rad na cjelovitom pregledu i obnovi Konstitucija i Odredaba u

svjetlu Sv. pisma i novijih crkvenih dokumenata o posvećenom životu, sa željom da se odgovori na zahteve i potrebe današnje Crkve i naroda kojima su naše sestre u svijetu poslane.

Kapitul se slavio u Grottaferrati, u duhovnom centru sv. Vinka Palotti-a, pod predsjedanjem vrhovne predstojnice s. Natalije Palac, uz sudjelovanje 31 kapitularke među kojima su bile i predstavnice naše provincije: s. Klara Šimunović, s. Karolina Bašić, s. Erika Dadić i s. Rita Maržić.

Zaodjenuti se Kristom – srce zakona, misao je vodilja kapitula. “*Smisao življenja u skladu s vlastitim zakonodavstvom je zaodjenuti se Kristom, suočiti se njemu da bismo mogli svjedočiti 'njegovu prisutnost riječju i djelom'*” (Pravilo i život, 29) riječi su s. Natalije kojim je na početku Kapitula potaknula sestre da radeći na obnovi vlastitog zakonodavstva ne izgube iz vida kako se samo u traženju sve punijeg suočenja Gospodinu nalazi naše jamstvo da ćemo po obnovi, koju želimo, ostati vjerne izvornom nadahnuću – Kristu.

Prije samog rada na tekstu Konstitucija i Odredaba slijedilo je predavanje fra Alda Laneve, OFM, koji je progovorio o važnosti ispravnog poimanja zakona. Naime, riječi zakona u Starom zavjetu, kao i u Novom zavjetu imaju smisao samo ako se promatraju u Kristovom svjetlu. Krist sam za nas je jedini Zakon svojom riječju i svojim djelima. On sam, koji je iznad svakog zakona, oslobodio nas je i poziva nas da živimo zakon u slobodi. Ne smije se zaboraviti kako se na početku svake zapovijedi nalazi poziv Božji upućen Izraelcima: “*Slušaj Izraele!*”. Ta zapovijed poziva nas da shvatimo bit zakona po kojem postajemo slobodni sinovi, a ne samo poslušni opslužitelji zakona. Nitko istinski ne može živjeti po zakonu ako ne osluškuje Božji glas i glas bližnjega svojega. Čineći tako ostajemo životno povezani s Onim koji nam progovara. Izgleda ipak, kako se često zaboravlja, da je središte redovničkog života Ljubav. Naime, nije dovoljna poslušnost, već je potrebno ljubiti i slušati, odnosno ljubeći opsluživati zakon. Nažalost, često se događa da se živi redovničkim životom u kojemu nema Krista, jer u takvim životima nema mjesta ljubavi za Boga i bližnjega. Svrha svake redovničke zajednice treba biti hod prema Kristu, ali u zajedničkom životu. Jer velika je opasnost da naše zajednice postanu zajednice zatvorenih osoba, sterilnih osoba. Čovjek je, samo čovjek u zajedništvu s drugima. Nema istinskog redovničkog života bez Krista i bez braće. Stoga redovnica mora uvijek biti osoba *za, živjeti za druge*. Onaj tko traži u svemu, pa i u samim zakonima, samoga sebe, izgubit će se. Danas smo više no ikada u opasnosti da postanemo moderni pogani našeg vremena žečeći postati sveti bez drugoga, bez bližnjega, sami. Stoga je važan ovaj rad na obnovi naših Konstitucija i bit će uspješan samo ako bude ispunjen ljubavlju prema Bogu i prema sestrama, prema bližnjima.

Sve sestre Kongregacije, cijelu godinu, radile su na Konstitucijama i Odredbama i svojim prijedolozima, koje je posebna komisija ujedinila, pridonijele nastanku radnog materijala za izradu novih Konstitucija. O tom radnom materijalu, o svakoj točci Konstitucija i Odredaba na Kapitulu se raspravljalo, a onda i izglasavalo svaku točku. Predano se radilo uz stručnu pomoć pravnika o. Waldemara Barszcz, TOR. O. Waldemar svojim je iskustvom unosio svjetlo i osvježenje u naš rad, nesebično nam pomagao svojim korisnim savjetima kada je izgledalo da se nalazimo u slijepoj ulici. Naime, u raspravama se vidjelo, da često u našim svakodnevnim životima teorija i praksa nisu uvijek u skladu. O. Waldemar nam je često podcrtavao kako Konstitucije ne smiju biti slovo zakona koje ubija, već moraju biti tekst koji potiče na život, na radosno i predano življenje redovničkoga poziva.

Usvojeni tekst preuređenih Konstitucija i Odredaba bit će poslan na odobrenje Kongregaciji za ustanove posvećenog života i Družbe apostolskog života da ga razmotri i odobri.

Iznimnu radost doživjele smo 27. kolovoza kada smo bile u audijenciji sa svetim Ocem Benediktom XVI. Posebno nas je pozdravio uputivši nam riječi ohrabrenja u našemu radu koji treba biti naša prilika za duhovu i misionarku obnovu.

Čovjek nikada kao danas nije se toliko bavio samim sobom. To se osjeća i u našim zajednicama. S druge strane znanosti se nisu nikada toliko bavile čovjekom kao danas: psiholozi neprestano istražuju ljudsku ličnost, sociolozi istražuju njegove međuljudske odnose, filozofi promišljaju čovjekovo mjesto u svemiru. A čovjek nikada kao danas nije bio toliko osamljen, neshvaćen, nekako izgubljen. I u Franjinu vremenu čovjek se osjećao izgubljen. Stoga nas novi tekst Konstitucije potiče (čl. 50): *"Neka sestre slijede primjer svetog Franje, čiji je život odražavao Evangelje, i neka molitvom i propovijedanjem Radosne vijesti, ohrabruju sve kako bi živjeli u miru i radosti."* - Neka bude tako!

s. Rita Maržić

DUHOVNOST ZRELE DOBI

Postajati star može biti lijepo ukoliko nismo zaboravili što znači započinjati.
(Martin Buber)

Seminar za sestre treće životne dobi na temu *Duhovnost zrele dobi* održan je od 4. do 6. rujna ove godine u našem samostanu na Lovretu. Voditelj je bio fra Vlatko Badurina. Sudjelovalo je petnaestak starijih sestara. Povremeno su se s osobitim zanimanjem uključivale i neke sestre srednje dobi.

U svojim izlaganjima fra Vlatko je pokušao sudionicama pomoći u suočavanju s vlastitom starošću, kako se nositi s procesom starenja, traženju smisla, suočavanju s patnjom i smrću. Istaknuo je da je duhovnost kao težnja, čeznuće za dubljim otkrivanjem vlastite osobnosti, spoznaje svoga nutarnjega bića i njegove čežnje za drugim, prvenstveno za Bogom, od osobite važnosti u vrijeme starosti. Življrenom duhovnošću koja je srce bića najbolje prepoznajemo svrhu i smisao svoga postojanja.

Fra Vlatko nas je ohrabrio ističući da se u svakoj životnoj dobi može započinjati nešto vrijedno u životu, osobito na duhovnom području, i pozvao na trajno suočavanje s vlastitom istinom otkrivajući uvijek novu kvalitetu života. Naglasio je da je starost vezana uz mnoštvo pozitivnih iskustava i da postoje vrijednosti života koje se osobito mogu razviti u zreloj dobi. Starost je vrijeme za dublje poniranje u tajnu života, te starije osobe zajednici trebaju davati dubinu, sadržaj. Stoga je potrebno trajno, do konca života, raditi na produbljivanju onih vrednota na koje smo se zavjetovale kako bismo time oplemenjivale svoju zajednicu.

Zahvalne smo sestrama koje su nam omogućile ovaj seminar i poticale nas na sudjelovanje, da zastanemo i mirno provedemo vrijeme u intenzivnijem suočavanju sa sobom i sagledavanju vlastitoga životnoga puta. Fra Vlatku hvala na ohrabrenju i poticajima za osmišljenje staračke dane.

s. M. P.

SIMPOZIJ EUROPSKOG DRUŠTVA ŽENA U TEOLOŠKOM ISTRAŽIVANJU

Simpozij Europskog društva žena u teološkom istraživanju (European Society of Women in Theological Research - ESWTR) na temu "Doprinos žena u oblikovanju duhovnog identiteta ujedinjene Europe" održan je od 5. do 7. rujna na Rimokatoličkom teološkom fakultetu Sveučilišta Babes-Bolyai u Cluju, u Rumunjskoj. Na simpoziju je sudjelovalo tridesetak teologinja iz Bugarske, Hrvatske, Letonije, Litve, Mađarske, Poljske i Rumunjske. Sudionice simpozija na početku su pozdravili dekan fakulteta prof. dr. Mozes Noda, predsjednica ESWTR-a prof. dr. Angela Berlis s Teološkog odsjeka Fakulteta humanističkih znanosti u Utrechtu te regionalna koordinatorica i organizatorica simpozija prof. Marta Bodo. Od deset glavnih predavanja, dva predavanja održale su članice Društva iz Hrvatske. Dr. Jadranka s. Rebeka Anić, znanstvena suradnica iz Instituta društvenih znanosti Ivo Pilar – Centar Split održala je predavanje "Spolne razlike i religioznost" dok je dr. Ana s. Thea Filipović s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održala predavanje "Žene u Crkvi (u Hrvatskoj) – ne/zadovoljne svojim položajem?" Na simpoziju je održano i dvanaest koreferata, od kojih je jedan na temu "Podrška biskupa Strossmayera Mariji Jurić Zagorki" održala treća sudionica iz Hrvatske, postdiplomantica na zagrebačkome KBF-u teologinja Gordana Barudžija. Na kraju simpozija rektor Sveučilišta Babes-Bolyai prof. dr. Andrei Marga upoznao je sudionice s položajem Teološkog fakulteta na Sveučilištu, uvjetima studiranja te međukonfesionalnom suradnjom.

Europsko društvo žena u teološkom istraživanju (ESWTR) ekumenskog je usmjerenja i okuplja oko 630 članica iz 25 europskih zemalja. Osnovale su ga vodeće europske teologinje 1986. godine. Svake dvije godine Društvo organizira teološke simpozije na razini cijele Europe, a svake dvije godine na regionalnoj razini. Regionalni simpoziji za Srednju i Istočnu Europu počeli su se održavati 1998. godine. Sljedeći regionalni simpozij održat će se u Mađarskoj 2010. godine.

s. Rebeka Anić

SUSRET ANIMATORA ZA DUHOVNA ZVANJA

Nas tridesetak animatora za duhovna zvanja iz Hrvatske imali smo 12. i 13. rujna o. g. susret u Gospinu svetištu u Vepricu. Susret je upriličio splitsko-makarski nadbiskup mons. Marin Barišić u ulozi novog predsjednika Vijeća za sjemeništa i duhovna zvanja HBK. Tema je ovogodišnjeg susreta *Župna zajednica, mjesto pastoralala zvanja*. Nadbiskup je pozdravio sve sudionike susreta izrazivši nam dobrodošlicu u Gospinom svetištu, koje sve više postaje mjesto raznih susreta na razini Nadbiskupije pa i šire. Ovo je hodočasničko mjesto, naglasio je, a i mi smo svojevrsni hodočasnici, pozvani da provjeravamo svoj identitet i da iz toga pokušavamo djelovati u animaciji zvanja.

U našem dvodnevnom radu imali smo tri predavača. Prva je bila s. Meri Gotovac, sestra Sv. Križa, koja je obradila temu: *Mogućnost i granice župnog pastoralala u promicanju (duhovnih) zvanja*. Don Jenko Bulić, novoimenovani povjerenik za duhovna zvanja Splitsko-makarske nadbiskupije govorio je na temu: *Župna zajednica, odgovornost i*

promicanje zvanja. Don Jure Vrdoljak, prethodni povjerenik za duhovna zvanja, a sada kao župnik, iznio je svoja zapažanja i iskustva s područja pastoralna zvanja.

Obogaćeni i potaknuti predavanjima radili smo u malim skupinama i u plenumu. Iznosili smo svoja iskustva te pronalazili načine kako danas što bolje pomoći mlađoj osobi u otkrivanju i prepoznavanju zvanja koje je Bog upisao u njezino biće.

Navest će samo nekoliko elemenata koji su mi se učinili važnima a mogli bi se na neki način staviti u praksi. Nitko ne može zagrijati druge za duhovni poziv ako sam nije sretan u svom pozivu, ako sam nije otvoren djelovanju Duha Božjega. Važno je da nas mladi dožive kao ljudi za druge. Mi trebamo svjedočiti zajedništvo, živjeti zajedništvo. To mlade privlači. Danas je vrijeme malih zajednica. Što više mlađe uključiti u razne župne asocijacije: molitvene, karitativne, dramske, glazbene, sportske. Potrebno je s mlađima biti, pomoći im da što bolje upoznaju Krista kao model svoga života.

Naglašena je važnost obiteljskog pastoralna jer je obitelj primarna zajednica koja rađa i odgaja nove članove Crkve i društva. Potrebno je stoga poticati zajedničku obiteljsku molitvu. Obitelj je prvo sjemenište. Ne bi bilo dobro pastoral zvanja svesti samo na nedjelju Dobrog Pastira ili koju molitvu za duhovna zvanja, nego ga ugraditi u cijeloviti župni pastoral. Stvarati u župi zdravo ozračje zajedništva, molitve, kreativnosti. Može se u župi preko malih skupina organizirati tjedno ili mjesечно klanjanje pred Presvetim s nakanom za duhovna zvanja, organizirati susrete roditelja koji imaju djecu u duhovnim zvanjima, susrete s osobama koje su se odazvale u duhovni poziv, da svatko na svoj način posvjedoči o Božjoj milosti u svom pozivu.

Drago mi je da se naš susret odvijao u Marijinu okrilju, u prekrasnoj prirodi i ugodnom druženju. Neka naša nastojanja prati zagovor One koja je *istinska učiteljica svakog autentičnog kršćanskog zvanja i poslanja ukoliko je ono vršenje volje Božje u svijetu*, kako je o. Nadbiskup rekao u prigodnoj homiliji.

s. Karolina Bašić

SEMINAR ZA VODITELJE FRANJEVAČKIH DUHOVNIH VJEŽBA

Lužnica, 18. - 21. rujna 2008.

Povjerenstvo za duhovnost Vijeća franjevačkih zajednica organiziralo je seminar za vođenje franjevačkih duhovnih vježba od 18.-21. rujna u Lužnici. Voditeljice su bile s. Judith Jung i s. Christina Mülling, „Franjevke iz Siebena“ (Njemačka) a prisustvovalo je 30 sudionika među kojima su se našli laici, redovnice i redovnici različitih franjevačkih zajednica. Iz naše zajednice sudjelovale su s. Judita Čovo, s. Karolina Bašić, s. Danijela Kovačević i s. Diana Dolić.

Premda nas govor o Franji i Klari, franjevaštvu, pravilima, spisima – zapravo svemu što su nam ostavili u baštinu, prati od početne formacije pa do sadašnjeg trenutka, i premda nam se često učini da više nema ničega novog što bismo mogli čuti, pročitati ili spoznati, ipak se uvijek iznova potvrđi da je taj govor trajno nov i uvijek nam na drugačiji način progovara. Nov u smislu posvećivanja i oživljavanja *dragocjenog blaga* kojeg smo pozvani ustrajno

tražiti na njivi franjevaštva. Tražiti, a nađenog uprisutniti u svoj svagdan kako bi postao svima očiti i prepoznatljiv.

Nakon uvodnog dijela u kojem je s. Judith progovorila o razlici između ignacijskih i franjevačkih duhovnih vježba slijedile su cjeline koje su osmislice vrijeme ovog seminara. Dinamika franjevačke duhovnosti – moje mjesto i mjesto moje zajednice u njoj, pet faza franjevačkog duhovnog puta, Franjino iskustvo Porcijunkule, tri franjevačka koraka razmatranja Božje riječi, razmatranje križa sv. Damjana, kontemplacija kod Franje i Klare, preobrazba u kontemplaciji (prolaz kroz vrata rana) te razmatranje križnog puta, bili su jezgra ovog seminara koji je, zahvaljujući jednostavnosti, autentičnosti i u svemu posebnom pristupu s. Judith i Christine, na sve prisutne ostavio snažan dojam.

S vremena na vrijeme, kada svi mi, pomalo umorni od onoga o čemu smo pozvani svjedočiti „zaspemo“ u svome djelovanju, potrebna su ovakva ili slična buđenja. Pa ako u sadašnjem trenutku prolazimo i fazu krize, kao pojedinci ili kao zajednica, dobro je znati i sebi posvjestiti da je i ona dio franjevačkog duhovnog puta, da se u svako vrijeme i u svakoj prigodi drugaćijom razotkriva i da će, budemo li ustrajno svoj oslonac tražili u Bogu, vrlo brzo prijeći u čežnju za njim. Čežnju koja preko križa vodi uskrsnuću u kojem se sve smiruje.

s. Diana Dolić

SANJAH JEDNE NOĆI...

Sjećam se kao da je to bilo jučer. Zar se to nije dogodilo prije 70, 60, 25 godina slaveći jedan život ispunjen Bogom?! Sve je još svježe, a njegov san ostvaren i mi danas ostvarujemo.

Na naš tako dragi blagdan sv. Franje ove godine puno se toga dogodilo kao u snu. Od samog jutra kao da nam je vrijeme i dan bilo prožeto pjesmom stvorova, hvala i

blagoslivljanje Gospodina na svemu stvorenom. Kad sam došla na Lovret, netko me je od sestara zapitao: Kako se danas osjećaš? Radost i ushićenje kao na početku redovničkog života, rekoh. Život nam se nudio, a mi smo ga radosno prihvatile. Zato uvijek iznova kličem: Život biraj! Jer je Isus sam Život.

Euharistijsko slavlje u 11 sati predvodio je fra Ante Bilokapić uz koncelebraciju dvojice svećenika, don Vlade Markića i fra Petra Grubišića. Na početku misnog slavlja izrazio je čestitke nama slavljenicama. U molitvi je preporučio i sestru koja svoju obljetnicu obilježava u svom bolesničkom krevetu.

U homiliji je ukratko ali vrlo dojmljivo i slikovito ocrtao Franjin životni put – od njegovih mladenačkih snova do sna u Spoletu koji je promijenio njegovo srce. I Franjo je dugo promišljaо koјim putem krenuti. Duge noći, zabave i ugoda nisu ga ispunjali. Osjećao se praznim i neostvarenim. Okušao se u očevoj trgovini. Ni tu nije išlo. Odrekao se novca, svjetske slave i prepustio se Gospodinu vjerujući kako će on ispuniti njegove snove. Susret Franje i gubavca kojeg je poljubio i brinuo se za njega već je odlučno promijenio njegov život. Razgovor Franje s Kristom osvojio je njegovo srce. Gospodin ga je dugo pripremao i obuzeo svojim Duhom. Fra Ante je između ostalog naglasio da je Bog danas ušao i u naše snove i želi da mi još više, poput Franje, u svoje snove uključimo Božje planove s nama. Važno je sanjati a još važnije ostati budni. Stoga nas je pozvao da otvorimo svoje srce Bogu i obogatimo se Bogom da bi se drugi obogatili nama, da bismo bili blagoslov jedni drugima.

Poslije euharistijskoga slavlja slijedilo je čestitanje, zajednički objed sa sestrama, svećenicima i rođbinom te film o sv. Franji. Sve nazočne kod stola pozdravila je provincijalna predstojnica s. Klara Šimunović i čestitala nama slavljenicama.

U ime svih nas slavljenica s. Salezije, s. Leonije, s. Dobrile, s. Antonele, s. Ivone, s. Mirande i s. Lidije Bernardice, koja je obnovila zavjete, od srca zahvaljujemo svim sestrama na molitvi i trudu koji su uložile da bi ovaj dan bio zaista svečan. Želimo da nas u životu sve prati blagoslov sv. Franje: *Blagoslovio te i očuvao Gospodin, pokazao ti svoje lice i smilovao ti se. Svrnuo na te svoj pogled i dao ti mir.*

s. Ivona Baković

U SIGURATI NA BLAGDAN PREOBRAŽENJA

Što je bilo danas, a da nije bilo jučer? I što će biti sutra, a da nije bilo danas? Što je uopće bilo, a da opet ne će biti?

Nekad kad me teške misli pritisnu odasvud, učini mi se, kao da je ovaj svijet koji gledam navučen preko mojih očiju da me odvoji od sjećanja i sakrije onu pravu istinu od mene.

Dok sjedim za stolom i ispisujem ove retke, pitam se: može li čovjek živjeti bez sjećanja?

Na koju god stranu da se okrenem i kamo god da podem, vidim da je sav naš život i cijeli ovaj svijet ispresijecan granicama koje me sjećaju na nešto, ili na nekoga. Ponajprije, tu su drevne granice koje me upućuju na razdiobu između istočnih i zapadnih zona Rimskoga carstva, između pravoslavaca i katolika, između kršćana i muslimana. Toliko je pričā i pjesama koje se još prenose s koljena na koljeno, a koje govore o hrabrosti i budnim čuvaju sjećanja na stare granice između turskog i austro-ugarskog carstva.

Slične su mi misli prolazile glavom i onog dana u kolovozu, dok sam se vozio od Korčule put Dubrovnika, na proslavu *Preobraženja Gospodinova* kod školskih sestara franjevki u njihovo maloj crkvici Sigurati.

Kamene zidine u Stonu, bedemi Starog grada (Dubrovnika) – sve je to u meni budilo različite osjećaje i sjećanja.

- Kako da se kontroliram? Kako da ih izlječim, ozdravim? Moja sjećanja?

Kad me pritisnu, i kad više ne znam kako, ni kuda, molim Gospodina da mi On pomogne, da ozdravim svoja sjećanja.

A Gospodin mi govori: *Prvu stvar koju trebaš činiti jest, zajedno s braćom i sestrama prizvati ono najstarije sjećanje, sjećanje na Bogo-Čovjeka koji je noć prije svoje smrti oko sebe okupio svoje učenike i dao im svoje tijelo i krv, govoreći: „Ovo činite meni na spomen“.*

Dok zajedno s braćom i sestrama prizivaš to drevno sjećanje, to je već čin ozdravljenja, čin potpune i ranjive ljubavi koja će ti pomoći u preobrazbi svih drugih sjećanja, koliko god ti se ona teškima činila.

Upirući svoj pogled i sjećajući se Kristova križa, na kojem se Isus i za tebe svakoga dana opet i iznova razapinje, samo u tom svjetlu moći ćeš se istinski sučeliti sa svime onim što je bilo, pa prošlo.

A istinsko ozdravljenje svih sjećanja dogodit će se tek onda kad se ljudi, po mnogočemu različiti, počnu zajedno sjećati onoga što je bilo patnja i poniženje svima.

- I nikada ne posustati na tom putu! Nikad ne zaboraviti moliti!

Slaveći svetu misu, zajedno smo prizivali sjećanje na Isusa - na Njegovu muku, smrt i uskrsnuće; tako smo uključili u naše molitve i sve one koji su prije nas ovim putom prošli, koji su prije nas između starih zidova ove male crkvice lomili kruh i blagovali od istog Tijela, našega Spasitelja.

Dok sam koračao pokraj samostana Male braće, Stradun mi se prikazao u najljepšem svjetlu. Zaželio sam u tom trenutku, baš kao i Petar, odmah *graditi sjenice*. Htio sam zaustaviti taj trenutak i zauvijek ostati u tom svjetlu.

- I dok sam tako stajao zagledan niz Stradun, gledajući u lica i u leđa mnogih prolaznika, pade mi na pamet – kako uopće nije slučajno da se Isusovo preobraženje prvo očitovalo na njegovom licu, a onda se prenijelo i na Njegovu odjeću. Mi ljudi obično činimo obrnuto: sjajem odjeće, tj. onim izvanjskim, nastojimo postići preobraženje lica, preobrazbu naše nutrine. A kako dobro znamo da blistava i svečano urešena odjeća nerijetko je samo nadomjestak za onu čovjekovu nutarnju prazninu.

Isusovo nas preobraženje uči da najprije započnemo s preobraženjem lica, tj. naše nutarnje osobnosti - a onda će i naš cjelokupni izvanjski izgled zablistati u onoj istinskoj ljepoti.

U takvoj ljepoti blistala mi je mala crkvica Sigurata, u predvečerje onog sparnog dana, ispunjena braćom i sestrama koji su došli proslaviti ovu feštu zajedno sa sestrama franjevkama, čuvaricama ovog lijepog svetišta „Preobraženja Gospodinova“.

Njima sam posebno zahvalan, što sam imao tu čast – predvoditi misno slavlje na jednom tako lijepom mjestu, kakvo je crkvica od Sigurate.

p. Anto Bobaš, dominikanac

U Korčuli, 8. listopada 2008.

JEKA IZ AFRIKE

ČULI SMO I VIDJELI „DAR SRCA“

Dana 7. rujna ostvaren je ranije planirani susret naše s. Erike Dadić s vjernicima zadarske nadbiskupije na večernjem euharistijskom slavlju u zadarskoj prvostolnici. Naime, mons. Ivan Prendža, nadbiskup zadarski, želio je plodove korizmene akcije: „Vaš dar srca za srce Afrike – Pomozimo izgradnju i opremanje škola u Kongu“ predati našoj misionarki s. Eriki u prisutnosti vjernika. Uz oca Nadbiskupa bilo je i desetak svećenika, a mladi su na svoj – gotovo afrički način – animirali slavlje.

Nadbiskup je u propovijedi ponosno naglasio kako je korizmena akcija veoma uspjela, jer su vjernici shvatili svetopisamsku riječ: „Blaženije je davati nego primati“ i „Otac tvoj koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti“. Izrazio je zahvalnost vjernicima, svećenicima, redovnicima i redovnicama, vjeroučiteljima, školama, poduzećima i svima koji su sudjelovali u akciji, naglašavajući da smo i mi obdareni kad nam Gospodin omogućuje da darujemo. Vašim darom – rekao je nadbiskup – gradit će se škole u Kongu.

Na kraju mise s. Erika je ganutljivo progovorila o tamošnjem školstvu. Kako je kroz desetak godina rata mnogošto u Kongu uništeno, a devastiran ogroman trud sestara kroz 34 godine misijskoga rada, vapaji su još snažniji. Raditi s afričkom djecom je ugodno i bolno – rekla je s. Erika. Prvih godina škole su bile pod stablima. Djeca su i danas bez ikakvih pomagala, satima pješače do škole, od izglađnjelosti se onesvješćuju, a u kišnim i blatnim danima, možete zamisliti kako je u tim susretima.

Dugotrajnim pljeskom popraćen je čin Nadbiskupova predavanja čeka s. Eriki na veliko zadovoljstvo svih prisutnih. S. Erika je darovateljima ponovila veliku zahvalu naglašavajući da se u misijama dnevno za njih moli. Također je pozvala oca Nadbiskupa da posjeti Kongo i našu misiju, što je Nadbiskupu bilo neobično dragoo.

Iako je nas sestara bilo više u katedrali, ipak su domaće novinarke prepoznale i drugu misionarsku s. Mirjam Penić, te su kratko razgovarale s obje misionarke i od njih preuzele nekoliko rečenica na mashi jeziku za lokalne novine.

s. Božena Duvnjak

RIJEČ ZAHVALE S. ERIKE

Preuzvišeni oče Nadbiskupe, poštovana braćo svećenici, drage sestre i dragi vjernici!

Radost mi je što večeras imam ovu lijepu prigodu da vam mogu izraziti iskreni hvala. Hvala za vašu pažnju i ljubav prema nama sestrama misionarkama i prema našim siromasima u Demokratskoj Republici Kongo.

Preuzvišeni oče Nadbiskupe, Vama se na poseban način zahvaljujem što ste organizirali korizmenu akciju sakupljanja pomoći za izgradnju škola u našoj misiji. Hvala svima onima koji su sudjelovali u toj akciji na bilo koji način. Zahvaljujem Vam u svoje osobno ime, u ime svih sestara naše Provincije zajedno s našom provincijalkom s. Klarom Šimunović te u ime sve one siromašne djece za koju je namijenjena Vaša pomoć. Milosrdni Bog neka vam svima obilato uzvrti za sve vaše djelotvorno milosrđe, a mi Vam obećajemo našu molitvu.

Bilo bi mi drago, preuzvišeni oče Nadbiskupe, kad biste nas jednog dana mogli posjetiti u našoj misiji u Kongu da vidite na licu mjesta gdje i kako djelujemo.

Ovih dana počinje nova školska godina. Nažalost, mnoga djeca u Kongu ne će imati mogućnosti pohađati nastavu. A i oni koji će je pohađati bit će često puta gladni te će učiti u teškim uvjetima. Zbog toga sam večeras još više sretna i svima vama zahvalna što ćemo barem malo poboljšati uvjete školovanja siromašnoj djeci u našoj misiji.

Mi školske sestre franjevke u Kongu u nadbiskupiji Bukavu imamo četiri zajednice ili misijske postaje. Nas sestara je dvadeset, osam Hrvatica i dvanaest Kongoanka. Radimo u školi, bolnici, u katehizaciji, u odgoju budućih sestara. Posebna nam je briga ženski svijet, jer su žene tamo jako zapostavljene. Mnoge od njih ne znaju ni čitati ni pisati. Za njih imamo posebne škole za opismenjivanje i domaćinstvo općenito.

Kad pogledam unatrag 34 godine moga misionarskoga života, ne mogu nego hvaliti Boga za sve što je učinio za mene, za sve nas sestre misionarke i za sve one s kojima smo dijelile sve ono što jesmo i što imamo. Naš Bog je divan! On nas nikad ne napušta. Vodi nas stazom kojom On hoće i kako hoće. Dovoljno je Njemu se prepustiti i reći: «Bože, budi volja tvoja.» Pa i onda kada nam je teško i kad nam se čini da nema izlaza iz pojedinih situacija, vjerujemo da nas Bog voli i da nas ne napušta. Naš Bog je Bog ljubavi. Vjerujmo to, braćo i sestre, i nastojmo svakodnevno u svom životu odgovoriti toj Božjoj ljubavi. Ljubav za uzvrat traži ljubav. Sv. Franjo je to dobro razumio i plačući je govorio: «Ljubav nije ljubljena.» Da, Bog je ljubav! Zamolimo ga da u našim srcima i u srcima svih ljudi rasplamsa žar svoje božanske ljubavi prema njemu i prema svim ljudima.

Još jednom Vam Hvala za sve i preporučam se u Vaše molitve.

s. Erika Dadić

ODMOR - POVRATAK NA IZVORE

Vama, drage sestre, za pozdrav i zahvalu

Svi se tužimo, pa čak i mi u Africi, da je život postao previše užurban, kako previše radimo i da smo umorni. Potreban nam je odmor.

Odmor je vrijeme odlaganja svakodnevnih briga i trke, stanka, predah. Najčešće se odlučujemo za odmor kad osjetimo da više nemamo snage za rad, kad je sva energija potrošena, prisiljeni smo stati. Odmor je kao kad automobil punite gorivom na pumpnoj stanici. No, prije nego odlučite to činiti, morate znati koju vrstu goriva automobil treba i na kojoj pumpnoj stanici se nalazi ta vrsta goriva. Drugo što trebamo znati je činjenica da uzeto gorivo ne će biti potrošeno na pumpnoj stanici, nego na putu do cilja, tj. tijekom

vožnje. Jednako je i s odmorom. Kad planiramo naš odmor unaprijed odlučimo gdje ćemo ga provesti, kako će on manje-više izgledati i koliko dugo će trajati. Odmor je dakle punjenje rezervoara, povratak na izvore, obnavljanje tjelesnih i duhovnih snaga. Za dobar odmor važna je promjena mjesta, sredine.

Tako smo, eto, i nas tri sestre iz misije Bukavu, DR Kongo: s. Blaženka Barun, s. Erika Dadić i s. Mirjam Penić, provele naš odmor u Hrvatskoj, našoj Provinciji. Posjetile smo veći broj naših zajednica i susrele se, gotovo, sa svim sestrama. Sprovod s. Nikoline bio je prigoda da budemo zajedno u osjećaju gubitka i prolaznosti, ali i molitvi zahvale Bogu što je bila s nama, pripadala nama.

Odjeci su način na koji vam želimo izreći naše iskreno, veliko hvala što smo svugdje bile rado dočekane, lijepo primljene i udomljene, kao kod svojih. Hvala i dragom Bogu za dar odmora, ljepotu vremena i prirode koje nam je podario.

Kad čovjek malo prođe svijetom pa se vrati u Hrvatsku, bolje vidi kako je lijepa „Lijepa naša“. Gdje god se zaustaviš: na moru, planini, polju ili dalmatinskom kršu, sve te to zove i privlači k sebi kao da ti želi saopćiti neku tajnu ili ispričati priču dugu trinaest i više stoljeća. U takvom ozračju, pa makar ta priča bila opterećena patnjom i boli, pa čak i za samu patnju i bol, ukrade se usklik hvale Stvoritelju svega dobra. Posebno hvala za ljude, vas lovretsku zajednicu, a i druge zajednice, gdje sam provela najveći dio odmora. Vama je povjerenio veliko blago – Lovret – centar Provincije da ga čuvate u njegovom izvornom obliku: tišini, molitvi i radu njegujući gostoprимstvo u franjevačkoj jednostavnosti. Ja sam ga baš tako i doživjela. Svaki pa i slučajni prolaznik lovretskom ulicom lako zapazi natpis na zgradici „Školske sestre franjevke“ i to kao da te hoće podsjetiti na korijene, na identitet školske sestre franjevke. Lijepi vrt pred kućom gdje se gnijezde ptice nebeske i cvrčci cvrče, sjeća na sv. Franju i njegovu Pjesmu stvorenu. U kućnoj crkvi – kapeli, naše vrijedne dežurne moliteljice, u svaku dobu dana, mole za sebe, za sestre koje rade i nemaju toliko vremena za molitvu, za Crkvu, za cijeli svijet. Šapat njihovih usana ujedinjuje se s povorkom svih prethodnih moliteljica od Sv. Ciprijana do Lovreta i kao ugodan miomiris diže se dobrom Bogu koji ih uvijek uslišava. Dovoljno je stati pola sata u toj crkvi da čuješ govor daljnje i bliže prošlosti, zidovi koji su doživjeli transformaciju, vitraji od Botterija Dini, klupe istrošene na mjestima gdje se kleči. O, baš dobro da su istrošene koljenima! Govor sadašnjosti: ne prestanimo klečati, ne prekidajmo red u povorci poklonitelja na ovom svetom i dragom mjestu i naša budućnost bit će osigurana bez tjeskobe i muke. Našem „Gradu ne će trebati svjetla od svjetiljke, ni svjetla sunčeva. Obasjavat će ga Gospodin Bog“ (Otk 22,4-5).

Dobro odmorene, tijelom i dušom, ili kako mi u Africi volimo to reći: „dobro ispeglane“, radosno se vraćamo na naša radna mjestra, svaka u svoju zajednicu: s. Blaženka u Muhungu, s. Erika u Ngubu, s. Mirjam u Nyantende. Bile smo na izvoru vode žive, pile smo dobra pića, rezervoari su puni. Poželite nam sretan put do cilja, a mi vama kažemo još jednom - hvala.

s. Mirjam Penić

NAŠI POKOJNICI

SESTRE NAŠE KONGREGACIJE

s. M. Edita Roso, živjela 62 godine, u Kongregaciji 46 godina
preminula 16. srpnja 2008. u Zagrebu

s. M. Gonzaga Turk, živjela 81 godinu, u Kongregaciji 51 godinu
preminula 8. kolovoza 2008. u Repnjama

s. M. Nikolina Perić, 63 godine, u Kongregaciji 41 godinu
preminula 20. kolovoza 2008. u Splitu

s. M. Pavlina Praznik, živjela 74 godine, u Kongregaciji 49 godina
preminula 23. kolovoza 2008. u Brezju

s. M. Alfonza Rupnik, živjela 81 godinu, u Kongregaciji 46 godina
preminula 8. rujna 2008. u Brezju

RODITELJI I RODBINA SESTARA

Lucija Čotić, majka s. Katarine, preminula 9. srpnja 2008. u 75. godini života.

Luka Šimunović, otac sestara Pavlimire, Klare i Samuele, preminuo 9. kolovoza 2008. u 82. godini života.

Josip Padjen, brat s. Pije, preminuo 16. rujna 2008. u 81. godini života.

S. M. NIKOLINA ANKA PERIĆ

Dana 20. kolovoza, iscrpljena teškom bolešću, preminula je naša s. Nikolina Perić okružena molitvom i pažnjom sestara na Lovretu.

Sprovod na splitskom groblju Lovrinac bio je 22. kolovoza. Došle su brojne sestre iz svih naših podružnica, mnoštvo rodbine, tridesetak svećenika. Od pokojnice se dirljivim riječima oprostila provincialna zamjenica s. Mirja Tabak. Sprovodni obred predvodio je župnik Gospe od Zdravlja fra Pavao Vučković, a misno slavlje nakon sprovoda u samostanskoj kapeli na Lovretu predvodio je fra Ante Udovičić i izrekao prigodnu homiliju. Riječ oproštaja uputio je i župnik rodne župe Pokojnice, fra Vinko Gudelj, župnik u Podbabljtu.

OPROŠTAJNO SLOVO PROVINCIJALNE ZAMJENICE

U srijedu 20. kolovoza, u poslijepodnevnim satima, praćena molitvom sestara naše lovretske zajednice, u prisutnosti svoje rođene sestre Mare i nećakinje Spomenke, naša draga s. Nikolina preselila se u vječnost.

S. Nikolina Perić, krsnim imenom Anka rođena je 26. listopada 1944. godine na Kamenmostu kod Imotskog, u župi Podbablje od oca Marijana i majke Ane r. Šarić. Od četvero djece obitelji Perić, dva brata i dvije sestre, s. Nikolina je najmlađe dijete svojih roditelja. Sa svega nekoliko mjeseci ostaje bez oca koji je izgubio život u ratu. Odrastala je u skladnoj kršćanskoj obitelji, uz hrabru i brižnu majku te je, unatoč nedostatka očeve sigurnosti, iz svog djetinjstva u život zakoračila puna životne radosti i vedrine. Djetinjstvo provedeno bez oca koji je život položio za svoju Domovinu, na osobit je način izgrađivalo njezinu jasnu nacionalnu svijest i vrednovanje žrtve za svoj narod.

Obiteljski kršćanski odgoj pomogao joj je da svoju najveću sigurnost i pouzdanje nalazi u Ocu nebeskom. Kao dvadesetogodišnja djevojka odlučuje svoj život u potpunosti posvetiti Bogu, te 1964. godine ulazi u našu redovničku zajednicu školskih sestara franjevaka u Splitu. Na blagdan Male Gospe 1966. započinje godinu novicijata, naredne godine polaže privremene zavjete, a 25. kolovoza 1972. doživotne zavjete.

Prve dvije godine redovničkog života provela je u Kninu, a jednu godinu u Dubrovniku. Na molbu vrhovne predstojnice godine 1970. odlazi u Rim gdje je kroz tri godine u zajednici sestara s raznih strana svijeta naše Kongregacije, u američkom koledžu, skrbila o pitomcima. Rado se prisjećala ovog razdoblja života, a on joj je zasigurno otvorio vidike za širinu pogleda i bio dobra podloga za njezinu duhovnu i kulturnu nadogradnju. Prolazeći svijetom otvorenih očiju, uma i srca, gotovo djetinjom znatiželjom, s. Nikolina je s nevjerljivom lakoćom učila, kako strane jezike, tako i ostala područja opće kulture, povijesti i umjetnosti. Čvrsto pouzданje u Boga i mnogovrsnost darova kojima ju je Bog obdario zasigurno je razlog što je s. Nikolina u životu bez poteškoće prihvaćala različite službe i zaduženja koja je od nje zahtijevala Zajednica, odgovarajući na potrebe vremena i prilika u kojima je živjela.

Godine 1973. vraća se iz Rima u naš samostan na Lovret gdje je s puno ljubavi i topline obavljala službu samostanske vratarice, a kraće vrijeme i službu ogajateljice kandidatkinja.

Godine 1978. imenovana je kućnom predstojnicom u zajednici sestara Od Sigurate u Dubrovniku i tu je službu vršila punih šest godina. S ponosom bi i zadovoljstvom isticala kako su za vrijeme Dubrovačkih ljetnih igara rado u našem samostanu odsjedali poznati hrvatski i strani glumci i glazbenici, jer su zasigurno u njemu nalazili duhovnu oazu, a u s. Nikolini brižna domaćina i ugodna sugovornika. S puno požrtvovnosti i smisla za kršćanske vrednote te kulturnu i povijesnu baštinu, svoju energiju, umijeće i ljubav utkala je u obnovu drevnog samostana iz 13. stoljeća, smještenog u samom Starom gradu ponad Straduna. Na poticaj s. Nikoline kao kućne predstojnice, a uz dragovoljni stručni rad franjevca trećoreca, dr. Andjelka Badurine te potporu Zavoda za zaštitu spomenika grada Dubrovnika, uređena je, popisana i 1983. godine javnosti otvorena vrijedna samostanska Zbirka umjetnina, postavljena u za tu svrhu preuređenom podrumskom prostoru samostana sestara u Sigurati. Ovaj naš samostan, kao i sam grad Dubrovnik, bio je s. Nikolini sve do kraja života povremeno vrlo omiljeno mjesto osvježenja duha i tijela.

Nakon službe u Dubrovniku premještena je u Seget kraj Trogira odakle već nakon godinu dana odlukom redovničkih poglavara 1985. godine odlazi na službu u caritasov Dom za starije osobe u Glonu kraj Münchena. Prihvata ponudu da se u službi njege bolesnika stručno usavrši te je tu službu besprijekorno obavljala punih osam godina. Sama sam svjedokom s koliko je žaljenja uprava doma, i cijelo osoblje, prihvatio odluku provincijalnog vijeća o prekidu rada s. Nikoline u domu. Naime, imenovana je kućnom predstojnicom u provincijalnoj kući u Splitu na Lovretu. Ovu odgovornu službu obavljala je u nimalo laku vremenu, od 1993. – 1999. godine. U pomanjkanju sestara i svježih snaga za razne službe u kući, s. Nikolina prihvata svaki posao i služi sestrama gdjegod zatreba ne pitajući se nikada što tko treba učiniti samo ako je ona

dospjela. S tolikom je ljubavi, odgovornosti i predanosti obavljala svaki posao da je teško reći što je s. Nikolina najradije i najbolje radila. Njezina mjera i kriterij bila je ljubav prema Bogu koja je nadahnjivala i snažila njezinu ljubav prema sestrama i svakom čovjeku.

Na Provincijalnom kapitulu 1997. godine izabrana je za savjetnicu u Provincijalnom vijeću. Po isteku mandata kućne predstojnice, s. Nikolina nastavlja svoj rad njegovateljice u našem Domu na Lovretu, a neko vrijeme radi i u administraciji Doma. Svi koji smo mogli izbliza pratiti njezin rad u ovoj službi s bolesnima i nemoćnima, kao i u svim drugim službama, a osobito zadnjih godina njezina života, svjedoci smo koliko je snažan bio njezin duh u tako krhkem tijelu. To je osobito dolazilo do izražaja kada je došla bolest. Ne žeće nikoga opterećivati sobom, možda se i predugo sama s njom borila. I u ovoj najtežoj fazi života s. Nikolina je s kršćanskim vedrinom, hrabro i strpljivo nosila svoju tjelesnu bol, kao i težinu polaganog umiranja i odvajanja od ovog života koji je zasigurno, Božjom milošću, više doživljavala Njegovim velikim darom, negoli suznom dolinom.

S. Nikolina je svojom neposrednošću i iskrenošću u ophođenju, a nadasve prirodnom vedrinom, kršćanskom radošću koju je jednostavno ižaravala, privlačila ljude, prihvaćajući u svojoj širokogrudnosti svakoga onakvim kakav jest. Ono duboko izvorno i jedinstveno Stvoriteljsko u njezinu biću nadjačalo je svaku formalnost koju život nameće. Ta čvrsta vertikalna, trajno propitivanje što se Bogu svida, a ne toliko ljudima, oblikovalo je u njoj čvrst i siguran životni stav koji je gotovo kao razigrano Božje dijete u slobodi živjela, ne umanjujući pri tom ni najmanje bitne sastojnice života u redovničkoj zajednici.

Voljela je sav stvoreni svijet, i kao prava sljedbenica sv. Franje, živjela je u skladu s prirodom; radovala se raskoši proljeća, suncu i moru, jesenskim plodovima i zimskim ugodnjima. Boga je slavila u svemu stvorenome. Slavila ga je nadasve svojim životom, molitvom i djelima. Cijeli svoj život u redovničkoj zajednici, svoje poslanje i životnu zadaću, kako u životnoj snazi, još snažnije u bolesti, živjela je i ispunjala u bogobojaznosti, hraneći se Božjom riječju i Njime samim u sakramentima vjere. Običavala je vrlo često nasumce otvoriti Sv. pismo, osobito Novi zavjet, i u njemu tražiti odgovor na svoja životna pitanja i nedoumice. Ono je bilo mjerilo i kriterij njezina rasuđivanja, a život u Božjoj blizini radost i milina njezina srca.

Promatrajući život s. Nikoline u vrijeme bolesti kada je vidno slabila, pitali smo se često otkud joj tolika snaga da se gotovo bez izostanka uključuje u dnevni red zajednice, u događanja u njoj, da tako budno prati zbivanja u Crkvi i u društvu. Odgovor je zasigurno u njezinu potpunom predanju Bogu. I zauzetosti za drugoga. Svakom i svačijem se dobru radovala, i činilo se kao da je svekoliki svijet bio stvarno njezin svijet. Zahvalna Bogu za sve dobro koje nam od njega dolazi, s osobitim zanosom slavila ga je u liturgiji, u skladnom pjevanju, i to je činila svom dušom i srcem. I onda kad je njezino tijelo bilo izmučeno bolešću, na čudo svih nas u zajednici, polagano bi došla na svoje mjesto u kapelici i zajedno sa sestrama molila i pjevala. U posljednjim, najtežim danima života željela je da sestre uz nju mole krunicu Milosrdnom Isusu, i dodala bi: „A ja ču vas pratiti.“ Ona bi, iscrpljena od boli, moleći ubrzo utonula u svoj svijet i ne sluteći koliko je sestara oko sebe okupila i potakla na zajedničku i osobnu molitvu i razmišljanje o vlastitom životu i umiranju.

Draga naša s. Nikolina, u ime sestara naše zajednice, tvoje obitelji i rodbine kojoj si bila duhovni oslonac, svih nazočnih, kao i svih onih s kojima te život vezao, hvala ti za sve dobro kojim si obogatila naš život i ovaj Božji svijet! Neka ti Isus Krist kojeg si radosno slijedila i Njegovo milosrđe koje si s pouzdanjem zazivala dade da u Očevu zagrljaju u potpunosti uživaš radost i mir!

Pokoj vječni daruj joj, Gospodine! I svjetlost vječna svjetlila njoj!

s. Mirja Tabak

HOMILIJA NA SPROVODNOJ MISI

Iv 14, 1-6

Čudno je, a možda i pomalo tužno, da u našim razmišljanjima, pa i u životu, zaobilazimo razgovore o stvarnostima koje su sastavni dio ovozemaljskog putovanja. I onda kad se te iste stvarnosti dogode, kad budemo uvučeni u njihov tijek, u malo vremena skupi se toliko emocija, toliko osjećaja i želja, toliko pitanja da se čovjek jednostavno u njima počne gušiti. No nakon par dana, pošto se plamen naglo ugasio, nastavimo jednostavno tamo gdje smo se zaustavili, gdje smo bili prisiljeni na razmišljanje, propitkivanje i suošjećanje. Patnja i smrt su svakako jedne od tih stvarnosti koje čovjeka zapljušnu poput neočekivanog vala.

Svakodnevica, pa i ovaj mentalitet, su nas učinili da ne mislimo na pojedine trenutke života, koji su, rekoh, nezaobilazan dio ovozemaljskog hoda, čini mi se iz razloga što na taj način gubimo osjećaj za poniznost, gubimo osjećaj prema daru života i sve ono što život jest.

Ovaj način života učinio nas je manje poniznima i lagano nam je izbrisao odgovornost učinivši nas jedinkama za sebe, a ne *udovima otajstvenoga Tijela kojem je glava Krist*. Ponašamo se kao da patnje i smrti nema. Zašto? Jer se nije dogodilo meni, individuumu! Jer se ne osjećam dijelom Otajstvenog Tijela! No, one su tu!

Kad bismo istinski shvatili i prihvatali uskrnsnuće, mislim da ni stvarnost patnje i smrti ne bi bio problem jer bi naše emocije bile uravnotežene, iskrene, ne samo u trenutku susreta s njima, sa smrću i patnjom, nego tijekom cijelog života!

Drage sestre, na poseban način vi koje ste pratile dragu nam Nikolinu posljednjih mjeseci na njezinom križnom putu, a naročito zadnje dane, mogle ste primjetiti kako bolest, koja je često uvertira u smrt, mijenja tijelo, pa donekle i narav čovjeka.

No, mogle ste također primjetiti kako ta ista bolest teško, odnosno malo ili nikako mijenja sjaj u očima čovjeka – čovjeka koji se boriti, čovjeka koji se trudi osjećati vjeru, čovjeka koji poziva na molitvu.

Taj sjaj sam uvijek susretao kod sestre Nikoline, bilo u bolnici, bilo ovdje u kapelici, na hodniku, na koru ili kad sam joj nosio Presveti sakrament u sobu. Taj sjaj sam uvijek poštivao i divio mu se!

Sjaj u očima govori o čovjeku, jer su *oči prozori duše* i jer *tama nikad ne svijetli*. Njezine oči govorile su o njezinom životu, o njezinom stavu prema patnji koju je prolazila.

Mislim, da nitko, tko se s njom susreo zadnjih dana ovozemaljskog života, nije mogao ostati ravnodušan prema patnji. Sigurno se, ponekad, unutar pojedinca postavlja pitanje: *Zašto toliko pati?*

Zbog emocija i pitanja, zbog našega individuma, čovjek se redovito *vrti u istom krugu*. Idemo samo u jednom smjeru, a taj je: tražimo uzrok patnje u životu dotične osobe! Čovjek je kriv!

A što ako je ta patnja, dana čovjeku koji je može nositi – koji može nositi taj teret - zbog mene, da zastanem, da promislim o životu, o svom načinu življenja, zbog zajednice? Tada postajem odgovoran, tj. ponuđeno mi je preko patnje dotične osobe da postanem više odgovoran u prihvaćanju dara života!

I tada bi se trebalo dogoditi zahvaljivanje dragom Bogu, zbog čovjeka koji pati, kojemu se tijelo gasi ali sjaj u očima postaje sve sjajniji.

Tada možemo shvatiti riječi sv. Pavla kako *patnje ovoga života nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati!*

Tada možemo shvatiti odnos sv. Franje prema smrti, ona više nije samo trenutak tuge i očaja, on nije ni sestra, ona je *sestrica smrt!* – iz razloga što prekida patnju i otvara vrata vječnosti onomu koji je prihvatio mijenjati se kako to Bog želi.

U Ivanovom evanđelju čitamo Isusove riječi kako *nitko ne dolazi Ocu osim po meni!*

S. Nikolina nas je u svojoj patnji često pozivala na molitvu, a Krist nas je naučio moliti. Na njezinom križnom putu On je bio njezin suputnik, prihvatile ga je kao Put, Istinu i Život, kao Onoga po kojem se dolazi k Ocu, što je pokazivala nevjerljatnom željom za primanjem Presvetog oltarskog sakramenta.

Na nama je da živimo svaki dan kao posljednji ovozemaljski dan, jer jedan od njih će svakako biti posljednji, s mislima da li prihvaćam Krista kao Put, Istinu i Život, kao Onoga po kojem nam se daruje život vječni! Amen.

fra Ante Udovičić

OPROŠTAJNO SLOVO ŽUPNIKA IZ PODBABLJA

Draga braćo i sestre!

Dopustite mi da se na ovome mjestu gdje ispraćamo ovu pokojnicu, kratkim i jednostavnim, ali prije svega iskrenim riječima oprostim od naše pokojnice, kao župnik župe sv. Luke u Podbablju, župe u kojoj je pokojna sestra Nikolina ugledala prve zrake sunca, započinjući svoj ovozemaljski put prema vječnosti.

Sažeti život i djela pokojnice u nekoliko rečenica, nemoguća je misija, jer sestra Nikolina uvijek ponizna i nenametljiva, uvijek vesela i radišna, ostavila je mnogo toga iza sebe. Naš poznati književnik Vjekoslav Kaleb jednom zgodom je rekao: „*Dobro upraviti svoj život, najveća je mudrost.*” Naša pokojnica bila je mudra, usudim se reći i premudra, jer je znala usmjeriti i upraviti svojim životom. Znala je što treba činiti. Rođena je u smrtnom vihoru Drugog svjetskog rata, koji joj je iz zagrljaja oteo oca, teške 1944. godine. Još u danima svoga teškoga djetinjstva provedenog pod brigom i nesebičnom skrbi svoje majke Ane te okružena svojom braćom Matom i Antonom te sestrom Marom, provedenog na škrtom imotskom kršu, odlučila je svoj život posvetiti Bogu, shvativši da je Bog njezina jedina ljubav. Njezinu bespriječnu predanost Bogu resile su brojne kreposti kao što su: poniznost, dobrota, urednost, predanost svome poslu, a na poseban način do izražaja je dolazila njezina gostoljubivost prema svim ljudima. Voljela je ljudе, a ljudi su voljeli nju. Tu bezgraničnu ljubav crpila je iz predanosti prema euharistijskom Isusu. U razgovoru s njom osjetio sam veliko poštovanje koje je imala prema meni i svim svećenicima, a nerijetko je znala i biti mi na raspolaganju za pomoć. Bila je malenog rasta, ali velikog duha, duha koji je zračio nekom toplinom i blagošću.

Prije petnaestak dana posjetio sam s. Nikolinu zajedno sa s. Marijom Perić i još nekim sestrama. Iako shrvana svojom bolesću pokojnica se ipak ustala iz bolesničke postelje kako bi nas sve vidjela, a još jednom me iznenadila svojom poniznošću i ljubavlju te se razdala u ponovnom druženju svih nas. Na poseban način je imala osjećaja i brige prema pokojnoj sestri Vidi i drugim bolesnim sestrama. Ovaj susret s pokojnicom ostat će mi cijeli život u lijepoj uspomeni jer sam mogao susresti pravu sliku službenice Kristove i nasljedovateljice svetoga Franje.

S. Nikolina, ovim putem želim ti reći jedno veliko hvala. Hvala na svemu, hvala na tvojoj dobroti, poniznosti i poštivanju, hvala ti što si svojim časnim primjerom ponukala neke djevojke iz naše župe da se odazovu Božjem pozivu.

Živjela si u istinskoj slobodi, da bi je mogla živjeti i nakon smrti koju si shvatila kao portal, kao jedna vrata kroz koja se ulazi u vječnost, shvatila si smrt kao rušenje zidina privremenog stana, da bi osigurala vječno prebivalište u Kraljevstvu nebeskom.

fra Vinko Gudelj

SUĆUT RAVNATELJA DOMA U GLONNU

*Smrt nije kraj, niti prolaznost.
Smrt je samo prijelaz, početak vječnosti.*

Draga s. Klara, draga rodbino!

Prigodom smrti Vaše s. Nikoline izražavam našu iskrenu sućut. Smrt s. Nikoline duboko nas je dirnula.

S. Nikolina je niz godina u našem domu – Marienheim – s blagoslovom radila i u tom vremenu s puno požrtvovnosti naše starije ljude njegovala. Sa svojim načinom punim ljubavi i velikom zauzetošću ostat će trajno u našem sjećanju.

U ime svih djelatnika

Fritz Schwarz, ravnatelj doma

LUCIJA ČOTIĆ

Žena koja je sav svoj život posvetila rađanju i kršćanskom odgoju svoje djece, u rastu i gradnji svoje obitelji – da bi njezini korijeni a i svakodnevno življenje – bili kršćanski, što drugo može biti nego – istinska kršćanska majka. Nesebična, sve darove koje joj je Bog dao predala je svojoj obitelji i čvrstom rukom ju vodila – gotovo do zadnjega daha. Svoje patnje u bolesti, koje nisu bila male, prikazivala je Bogu za svoju obitelj. Takva je bila Luce.

Majka je to koja je imala jak karakter i životnu snagu a iznad svega istinsku i duboku vjeru. Vjeru žene-majke koja sve svjesno podnosi za rast drugoga. Bila je brižljiva i za svoje bližnje i za svoje susjede. Posebno je bila zauzeta ako bi netko „popustio“ u svom kršćanskom življenju. Znala bi ga opomenuti.

Njezin život nije bio lagan, ali trudila se je da sve prihvati kršćanskom snagom. Vjerujemo da je umrla, mada rano, ispunivši svoju zadaću kršćanske majke. Živeći čestito.

Bila je žena puna života. Neka joj Bog udijeli i puninu vječnog života!

s. M. Č.

Drage sestre!

Zahvaljujem svima koje ste meni i mojoj obitelji izrazile sućut prigodom smrti moje drage majke. Hvala sestrama i svećenicima koji su je pratili na njezin zadnji ovozemni počinak.

Neka Gospodin bude nagrada svima!

Vaša zahvalna s. Katarina Čotić

LUKA ŠIMUNOVIĆ

Svaki se čovjek, gotovo svakodnevno, od nekoga ili nečega mora oprštati. Oprštamo se od najmilijih, prijatelja, rođaka, od doma, od proteklog dana, posla...

I naš se otac, po prirodnoj zakonitosti života, oprštao i učio oprštati u mnogim životnim situacijama. Volio je život u svim njegovim dimenzijama, u ljudima i u prirodi. Iznad svega cijenio je, prihvaćao i volio dar života svoje osmero djece. Za svakoga od nas trajno se očinski brinuo i skrbio nam potrebno za život i odgoj. Život mu nije bio lagodan. Naprotiv, proživljavao je i veoma teške životne trenutke. Teški su mu bili trenuci preranih ispraćaja svojih najmilijih. Vjera, poput Abrahamove, bila mu je izvorom snage. Učvršćivao ju je kroz svakodnevnu osobnu i obiteljsku molitvu. Sveti sakramenti su ga kroz život hranili i nosili. Djelotvornost božanskoga života po njemu se prelijevala na sve nas i milosno je doticala svakoga s kim se susretao.

U zadnjim danima njegova ovozemnog hodočasničkog proputovanja, uz neizlječivu bolest, zorila je i njegova spoznaja: „Treba ići, putovati, život ovaj tjelesni bliži se kraju“, govorio je. Potpuno svjesno i duboko vjernički oprštao se od svoga doma i od svih nas, poučavajući, blagoslivljajući, potičući i hrabreći.

I mi smo se od njega, puni vjere i ispunjeni dubokom zahvalnošću, oprostili kada se 9. kolovoza u 82. godini života preselio iz našega obiteljskoga doma u Otoku u dom Oca Nebeskoga. Zahvalni smo Bogu za njegov bogati život, za svaki trenutak proživljen u ozračju njegove očinske ljubavi, za sve dobro što je činio po njemu. Njegovu duboku vjeru, istinsku pobožnost, mudrost, ljubav za čovjeka, zahvalnost, požrtvovnost, radišnost, strpljenje, samozatajnost, društvenost, oprštanje i otvorenost novome osjetili smo mi mnogi u svojim životima. U svemu je bio nemametljiv, skroman i jednostavan. Uvijek je osobito nastojao oko mira, sa svima. Mir je želio i širio u odnosima s rođinom, u selu, na poslu, u susretu s putnicima i namjernicima.

Na sprovodnim obredima, 11. kolovoza o. g. u župnoj crkvi i na groblju sv. Luke u Otoku, u kršćanskom zajedništvu okupio se veliki broj sestara, osobito sestara naše Provincije te sestara iz drugih redovničkih zajednica, svećenika, rodbine, prijatelja i poznanika. Vjerničku sjedinjenost u molitvi doživjeli smo utjehom i osnaženjem. Iskreno hvala svima!

Ovim putem zahvaljujemo osobito sestrama i svećenicima koji su našega oca i našu obitelj molitvama i mislima pratili u danima njegove bolesti, te svima koji su ga ispratili na posljednji ovozemni počinak. Hvala svima koji su nam na bilo koji način izrazili svoju sućut i blizinu!

s. Pavlimira, s. Klara i s. Samuela

PRILOZI

IZ VIJEĆA FRANJEVAČKIH ZAJEDNICA

Br. 44/2007

Predmet: *Križ sv. Damjana iz Asiza*

Zagreb, 18. lipnja 2008.

Svim zajednicama franjevačkog nadahnuća
u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini

Draga braće i sestre!

Na blagdan Svih svetih iz Franjevačke obitelji, tj. 20. studenoga 2008., završit će pripremno razdoblje za proslavu 800. obljetnice potvrde Pravila i osnutka Franjevačkog reda (1209.-2009.). Nakon toga započinje *Jubilarna godina*. «Dostojno je i pravedno» da tu milosnu godinu dostoјno i obilježimo, kako na vani (vanjskim slavlјima i manifestacijama), tako i iznutra (produbljivanje franjevačke karizme u našim zajednicama i duhovni povratak na «milost početaka»). Jedno i drugo, razumije se, želimo podijeliti i ponuditi braći i sestrama od kojih smo uzeti i kojima smo od Gospodina poslani kao duhovna hrana i okrjepa.

Na početku Franjina života stajao je križ u crkvici sv. Damjana. S tog je križa lik Krista Propetoga progovorio Franji i dao mu nalog: «*Franjo, – reče – idi, popravi moju kuću...*» (Čel 10).

Budući da se taj «Svetodmjanski» križ i govor s križa neizbrisivo urezao i obilježio cjelokupni kasniji Franjin život, mi smo – provincijalke i provincijali, na sastanku VFZ-a odlučili da se sva naša franjevačka događanja tijekom Jubilarne godine odvijaju u tom svetom znaku naše kršćanske vjere. Tako smo predvidjeli da svaka franjevačka zajednica, u dogовору s drugim franjevačkim zajednicama na svom području, pronađe zgodno vrijeme kada će unijeti *križ sv. Damjana* u svoju crkvu i pred njim pripraviti duhovnu obnovu.

One franjevačke zajednice kojima je povjerenovo vođenje župa ili koje oko sebe okupljaju razne molitvene zajednice i skupine, moglo bi tu nazočnost «Svetodamjanskog križa» iskoristiti kao prikladno vrijeme za održavanje tzv. *pučkih misija* u župi koje mogu trajati cijeli tjedan ili samo kraće kao duhovna obnova. Važno je da se to događanje odvija organizirano i u dogоворu s ostalim susjednim zajednicama, kako bi se izbjegla svaka kolizija. Također je važno da se na kraju svih duhovnih događanja organizira, ako je moguće, zajedničko (biskupijsko ili područno) euharistijsko slavlje kojemu bi u nazočnosti cjelokupne franjevačke obitelji na tom području predsjedao mjesni biskup.

Želja nam je, i tako smo odlučili, da taj «hod križa sv. Damjana» po našim zajednicama završi središnjim, odnosno završnim dvodnevnim slavlјem u Zagrebu (18. - 19. rujna 2009.). To dvodnevno središnje i završno slavlje u Zagrebu odviti će se kako slijedi:

- 18. rujna 2009.: kulturno-umjetnički program u Koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski, s početkom u 19 sati;
- nakon programa u Lisinskom slijedi *cjelovečernje bdijenje* u crkvi sv. Križa u Sigetu; to će bdijenje, u kojem će se izmjeniti cjelokupna franjevačka obitelj, trajati do 7 sati ujutro;

- 19. rujna 2009.: u 10 sati sv. misa u zagrebačkoj katedrali; misu će, u zajedništvu s drugim biskupima, predvoditi uzoriti gosp. kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački.
Želja nam je da *križ sv. Damjana* posluži povezivanju naših franjevačkih zajednica u određenoj biskupiji (području) ili gradu. Stoga je potrebno da se u određenim gradovima:
 - sastanu predstavnici naših muških i ženskih franjevačkih zajednica;
 - da se na tom sastanku osnuje *povjerenstvo* ili *odbor* za organizaciju koji će napraviti program duhovne obnove i okupljanje oko križa sv. Damjana;
 - da isto povjerenstvo ili odbor izvijesti svoje više poglavare o tom programu kako bi se i oni uključili u te događaje.

Zbog brojnosti franjevačkih zajednica, «hod križa sv. Damjana» treba početi već ove (2008.) godine, s blagdanom *Uzvišenja Svetoga Križa* (14. rujna 2008.) ili blagdanom *Rana svetoga našega oca Franje* (17. rujna 2008.) i završiti do završnog slavlja u Zagrebu, tj. do blagdana *Rana svetoga našega oca Franje* iduće (2009.) godine. Moguće je s «hodom» početi i u *došašću* ove (2008.) godine i završiti s blagdanom *Duhova* iduće (2009.) godine.

Pomoći materijali:

- ◊ Meditacije, razmišljanja, pjesme, tekstove časoslova za blagdan Sv. Križa i blagdan Rana sv. Franje... može se dobiti na CD-u u Word formatu, a također i jedna prezentacija meditacije u Power Pointu; sav taj priručni i pomoći materijal može se pribaviti u Tajništvu VFZ-a.
- ◊ Knjižica »*Križ Svetog Damjana*« od fra Roze Brkića, u izdanju Brata Franje, Zagreb 2006., u samostanu franjevaca na Kaptolu.
- ◊ »*Križ sv. Damjana*«, veličine 180 cm, može se nabaviti preko provincijalnoga ministra zadarske provincije fra Josipa Sopte ili pak nešto manji kod fra Pere Vrepca, člana Provincije Bosne Srebrne.

Križ sv. Damjana iz Asiza pruža izvrsnu mogućnost da se progovori o franjevačkoj teologiji i kristocentrizmu koji je bio u središtu Franjina života i njegovu «popravljanju kuće», odnosno Crkve, a do divljenja ga je razvio bl. Ivan Duns Scot.

Spomenuti je križ također izvrsna prigoda da se progovori i o ekumenizmu. Iako je taj »*Svetodamjanski križ*« djelo nepoznatog autora, on je, poznato je, inspiriran sirijskom monastičkom tradicijom, što otvara mogućnost da se, kako rekoso, progovori i o ekumenizmu, o čemu franjevačka obitelj ima zaista što kazati jer ima ne samo slavnu baštinu nego i nezaboravne osobe koje su se istakle na tom području.

Braćo i sestre! Obljetnica Reda i Pravila je milosna prigoda za našu osobnu i zajedničku duhovnu obnovu. U želji da *Jubilarna godina* bude obilna plodovima u razmišljanju i autentičnom svjedočenju franjevačke karizme u svim njezinim aspektima, svim Zajednicama franjevačkog nadahnuća u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini želim svetu ustrajnost u ostvarenju gore navedenih ciljeva.

Braćo i sestre, »dok ima vremena, činimo dobro« (Sv. Franjo)!

dr. fra Željko Tolić, predsjednik VFZ-a

S. Judita Čovo
Glagoljaška 1
21000 Split

Split, 29. rujna 2008.

Vijeće franjevačkih zajednica u HR i BiH
Prilaz Gj. Deželića 75
10000 ZAGREB

Poštovanom *Vijeću franjevačkih zajednica u HR i BiH* zahvaljujem na povjerenu i odobrenju da kao članica *Povjerenstva za duhovnost* pri istome Vijeću preko radio valova mogu pridonijeti upoznavanju naših franjevačkih sadržaja i zbivanja tijekom Jubilarne godine, što mi je iskazano dopisom *Vijeća*, br. 46/2008. od 23. lipnja 2008. godine.

Prema dogovoru s urednicama, dotično voditeljicama programa *Radio Marije*, *HKR* i *HR*, u njihovim programima dane su nam sljedeće mogućnosti emitiranja:

Radio Marija:

svakoga 29. dana u mjesecu od 17 do 18 sati;
emitiranje započinjemo današnjim danom, tj. 29. rujna t. g.

Hrvatski katolički radio:

prva emisija bit će dana 26. studenoga t. g., od 17,30 do 18,30 sati;
datum je namjerno određen neposredno prije otvaranja Jubilarne godine;
jednom mjesечно – od studenoga t. g. do lipnja iduće godine –
sudjelovanje u nedjeljnoj emisiji *Lijepo je biti zajedno*, u trajanju 10-15
minuta; prva od ovih emisija bit će 30. studenoga t. g.;
sudjelovanje u emisiji duhovne misli *Riječ za tebe*, od 24. – 30. studenoga t. g.

Hrvatski radio:

sudjelovanje u emisiji *Susret u dijalogu*, dana 1. prosinca t. g.

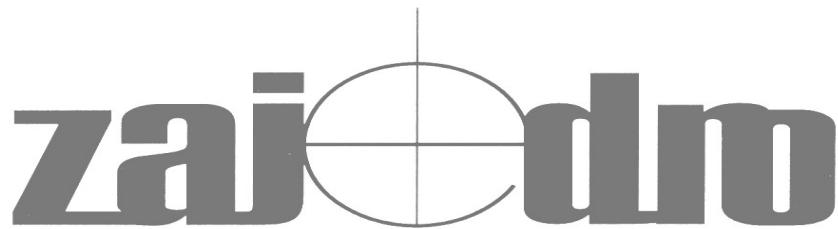
Sadržaji emisija bit će birani tako da se slušateljstvo upozna s bitnim sastavnicama Franjine i franjevačke karizme te našim življnjem franjevačke karizme i poslanja.

Sudionici emisija: za to će biti zamoljeni predstavnici/-ce iz naših franjevačkih zajednica.

Upozorenje: Voditelji programa spremni su popratiti sva zbivanja povezana sa slavljem 800. obljetnice; stoga je potrebno da *zaduženi* za zbivanja na općefranjevačkoj razini izvijeste uredništva dotičnih radija, a o pojedinačnim zbivanjima u zajednicama, izvijesti *sama zajednica*.

Sa željom da sve što u Jubilarnoj godini poduzmem bude na *popravak Gospodinove kuće*, u čemu god smo pozvani, srdačno pozdravljam: *Gospodin nam dao mir!*

s. Judita Čovo

Glasilo Vijeća franjevačkih zajednica u HR i BiH

Godina 32.

Uzvišenje sv. Križa - 2008.

Broj: 26

Ponuda ideja i poticaja iz CCFMC

Ljubavi Božjoj dati prostor djelovanja

Unišavši u crkvu, počeo je gorljivo moliti pred likom Raspetog koji mu je ljubazno i dobrostivo s križa progovorio i rekao: «Ne vidiš li, Franjo, da mi se ruši kuća? Zato podi i popravi je!» Franjo je dršćući i zbumjeno odgovorio: «Drage volje ču to učiniti, Gospodine». Shvatio je, naime, da mu je to rečeno u onoj crkvi koja je zbog velike starosti prijetila da će se srušiti. Spomenute su ga riječi ispunile tolikom radošću i obuzele svjetлом da je Krista Raspetoga, koji mu je progovorio s križa, stvarnog osjetio u svom srcu. (LTrD, 13)

Jesu li se usne pokretale i jesu li riječi bile dohvatljive tuđim ušima, to su sporedna pitanja. To će se što dalje to više otisnuti u čudesno. Ali pri tome bi se moglo izgubiti ono bitno.

Ovdje se, naime, radi o unutarnjem posve mističnom iskustvu. Ruševna građevina i u njoj slika Raspetoga – nije li jedno odraz drugoga? Konačno Golgota nije udoban stan nego mjesto

prokletstva! Tako ne smije ostati i dalje - Raspeti napušten od Boga i ljudi. Potpuno predanje Bogu mora dobiti mjesto na ovome svijetu. Ono mora moći stanovati među ljudima. I tako Franjo prima zadatku da ruševnu crkvicu opet izgradi. Njegov poziv, ono za što je upravo molio, sastoji se u tome da opet izgradi Crkvu, da ponudi prostor djelovanja Ljubavi Božjoj.

Posve je naravno da je Franjo taj poziv shvatio najprije doslovno. Općenito nam često izmakne ono što se stvarno misli. Franjo vjeruje da je pozvan da restaurira crkve: prošlo je nekoliko mjeseci dok je spoznao svoj pravi poziv: Crkva Isusa Krista i sama je postala nedostojno mjesto, u raspadu, skoro već na kraju. Koji bi se čovjek još htio identificirati s Crkvom? Tu su katari i valdenzi ipak puno bolje mjesto gdje bi Bog i vjernici mogli biti „kod kuće“!

Uloga pak koju mu je Bog u San Damjanu namijenio upravo je ova: Ne samo jadikujući ostajati u Crkvi, nego riječju i djelom brinuti se oko toga da biti članom Crkve bude radost. I tako on tvori i gradi Crkvu: zajedno s mnogim ženama i muškarcima, male zajednice s preglednom mrežom odnosa, bratske životne prostore na kojima ljubav Božja i ovdje na zemlji dobiva svoj fascinirajući prostor.

Pitanja:

1. Koja su iskustva koja imam
 - a) s crkvenim građevinama?
 - b) s Crkvom kojoj pripadam?
2. Što kažem na crkveni poziv Franje Asiškog?
3. Koja slična iskustva mogu ispričati u kojima se ono bitno istom kasnije pokazalo?

Anton Rotzetter, OFMCap

Održan sastanak Vijeća franjevačkih zajednica u Zagrebu, 14. lipnja o. g.

Z A P I S N I K

sastanka Vijeća franjevačkih zajednica u HR i BiH održanog u Zagrebu, 14. lipnja 2008.

Na sastanku Vijeća sudjelovali su: fra Željko Tolić (Prov. Presv. Otkupitelja – Split) predsjednik Vijeća, fra Ivica Petanjak (Hrvatski kapucini) član predsjedništva, s. Celina Vidak (Šk. ss. franjevke – Sarajevo) članica Predsjedništva, Matija Koren (u z. provincijala provincije sv. Ćirila i Metoda), fra Đuro Hontić (prov. Franjevaca konventualaca), fra Josip Sopta (provincija Sv. Jeronima Zadar), s. Franciska Molnar (Milosrdne ss. Sv. Križa), s. Klara Šimunović (Šk. ss. Franjevka - Split), S. Jasmina Gašparović (u z. provincialke Ss. Kćeri milosrđa), s. Ružica Barić (Ss. Fanj. od BZ Dubrovnik), s. Nevenka Grgat (Ss. Franjevke od Bezgrešne Šibenik), s. Anica Jureta SfMA, i s. Vitomira B. u z. s. Marijane Mirdite (Franjevke od BZ Cetinje). Za FSR nac. ministar brat Vid Mato Batorović, Irena Fabris, (Inst. M. F. O.) i Jasmina Stoić (Inst. M. K. Kr.) Nije bila nazočna s. Jelenka Puljić, (Šk. sestre - Mostar) – u z. s. Mila Begić nazočna i kao pom. tajnica VFZ-a, fra Pero Vrebac u z. provincijala «Bosne Srebrenе»; izostao je: fra Ivan Paponja (Prov. TOR), fra Ivan Sesar (prov. Hercegovačkih franjevac). Na sjednicu je pozvan fra Ante Čovo, zadužen za organiziranje Olimpijade.

Sastanak je otvorio fra Željko Tolić pozvavši sve na zajedničku molitvu Trećeg časa.

Potom je pročitao dnevni red:

Osvrt, ispravak i prihvaćanje Zapisnika sjednice 26. i 27. siječnja 2008. Zapisnik je u cijelosti prihvaćen.

1. Središnja tema: *Jubilej franjevačke karizme*
 - 1.1 Povjerenstvo za *Hod križa sv. Damjana* – fra Đuro Hontić – prijedlog programa hodočašća
 - 1.2 Knjižica za bdijenje
 - 1.3 Knjižica za završnu liturgiju - fra Ante Crnčević,
 - 1.4 Kulturni dio slavlja u Lisinskom 18. IX. 2009. - fra Željko Železnjak
2. Olimpijada s franjevačkom tematikom u osnovnim i srednjim školama – fra Ante Čovo
3. Izdavanje Franjevačkih izvora i Franjevačkog leksikona – fra Pero Vrebac
4. Ured tajništva TFMK, Sarajevo – Ugovor o prostoru – fra Pero Vrebac
5. Povjerenstva: prispjeli prijedlozi aktivnosti za 2009. godinu
6. Hrvatski franjevački biografski leksikon – fra Emanuel Hoško

Dnevni red je dopunjeno točkom Razno.

Tijek rada sjednice:

1. Fra Željko Tolić izvjestio je da je 26. svibnja o. g. Južnoslavenska konferencija franjevačkih provincijala održala svoj sastanak u Zagrebu (Kaptol 9). Neke od tema s toga sastanka: *Poslanica biskupa u prigodi 800. obljetnice Franjevačkog reda, dvodnevno završno slavlje u Zagrebu, hodočašće župa Hrvatske i BIH povjerenih franjevcima u Podmilače 30. kolovoza 2009.* Istaknuto je da HBK načelno podržava pothvate koji se planiraju u prigodi obilježavanja franjevačkog jubileja.

1.1 Fra Đuro Hontić, predsjednik odbora za organiziranje «hoda križa sv. Damjana» u godini jubileja izložio je prijedlog toga hoda. Ponudio je materijale koji mogu poslužiti u organiziranju čašćenja toga križa u pojedinim mjestima:

- knjižica razmatranje križa sv. Damjana (fra Rozo B.)
- materijali o križu na power point-u uz tekst
- pjesme.

Razgovaralo se o:
a) redoslijedu hoda - početak
b) načinu hoda
c) određivanju osoba ili ekipa koje će to provesti.

a) Glede redoslijeda i organiziranja - treba se na licu mjesta dogоворити који дан ће криž boraviti у којој župi.

Treba uzeti osobe које могу одmah djelovati, obaviti tehničke pripreme (nabaviti križ, sličice i dr.)
Bilo bi dobro načiniti raspored prema biskupijama која bi se vodila као regija; тада би све franjevačке kuće te biskupije bile uključene и било би се jednostavnije организирати.

Bilo bi dobro kada би ispred VFZ-a било upućено писмо свој braći i sestrama, које би ih потакнуло да се uključe у тај zajedničки чин обilježavanja jubileja.

Za обнову би требало да криž буде више дана на једном месту. Ово је тек потicaj на обнову и zajedničки увод који треба на терену произвести; важна је припрема за долазак Križa.

Razgovaralo se o vremenu početka i završetka hoda. Konačno je prihvaćeno da hod križa počne došašćem 2008. i traje do Duhova 2009.

b) Način hoda – Bilo je mišljenja da se po jedan križ uzme za BiH i HR u regije po kojima će se organizirati; naglašeno je da je to *duhovna obnova franjevačkih zajednica na temu KRIŽ*.

Pitanje programa na lokalnoj razini: treba naći osobu koja će sebi naći potrebne suradnike te se poslužiti vrijednim materijalima koje je priredio fra Đuro H.; pozvati osobe koje se tematski mogu pripremiti ili već rade s mladima, s FSR-om, s djecom.

c) Zaključeno je da se ovdje treba angažirati svaki provincijalni poglavari i poglavarica, da dadu cijelom događanju svoj pečat te da se u početku sastavi odbor za pripremu s ljudima koji već rade na tom području. Taj bi odbor napravio koncept zajedničkog dijela okupljanja oko Križa, a na terenu u konkretnim zajednicama svatko će razraditi koncept prema svojim prilikama.

Fra Đuro Hontić je ponudio razne pomoćne materijale.

Nakon stanke od dvadesetak minuta nastavljen je rad u 11 sati.

Prihvaćeno je da se odmah prema biskupijskim sjedištima odredi provincijal ili provincijalka koji će sastaviti odbor za to područje:

Zagreb: fra Đuro Hontić, sastavlja odbor i daje smjernice, imenuje predsjednika odbora, saziva po potrebi sastanak.

Dakovo—Požega: S. Franciska Molnar i fra Željko Železnjak

Dubrovnik: fra Josip Sopta, s. Ružica Barić

Split: fra Željko Tolić, s. Klara Šimunović

Šibenik: fra Željko Tolić, s. Nevenka Grgat

Zadar: fra Josip Sopta, s. Domagoja Marić, s. Klara Šimunović

Rijeka: fra Josip Sopta, s. Irena Fabris

Krk: Fra Ivan Paponja

Vis, Hvar: fra Đuro Hontić, s. Franciska Molnar

Gospic: fra Ivan Paponja, fra Ivica Petanjak

Mostar: fra Ivan Sesar, s. Jelenka Puljić

Sarajevo: fra Mijo Džolan, s. Celina Vidak

Varaždin: fra Ivica Petanjak, fra Željko Železnjak

Pula: fra Josip Sopta, fra Đuro Hontić

Kotor: s. Marijana Merdita, fra Josip Sopta

Zaključak: Potrebno je da se u centrima oformi odbor te mu se prenese zadatke.

Potom je fra P. Vrebac prenio u ime fra M. Džolana namjeru provincije »Bosne Srebrenе» u smislu proslave: na četiri mjesta u isto vrijeme održat će se proslava od 25. – 29. ožujka 2009. Program: duhovno-meditativne naravi; dogovorit će se još proslava na višem nivou – simpozij na određenu temu; također će se sudjelovati na spomenutom svefranjevačkom hodočašću u Podmilačju 30. VIII. 2009. s početkom susreta u 11 sati; u tijeku je priprema mise – oratorijska *Bosanska misa* posvećena sv. Franji koju izvodi međureligijski zbor *Pontanima iz Sarajeva a vodi ga fra Ivo Marković, član provincije «Bosna Srebrena»*; možda bi bila ta misa prigodna i za izvođenje u Lisinskom.

Puk Božji će hodočastiti u Podmilače uz obilježavanje jubileja, a redovnici i redovnice nakon *hoda Križa* u Zagreb na završnu proslavu 18. i 19. rujna 2009. s bdijenjem u crkvi u Sigetu i završnim misnim slavljem u katedrali.

1.2 Najprije treba odrediti neki zajednički moto jubilarne proslave: «*Gospodine, što želiš da učinim?*» ili «*Idi, Franjo, popravi moju kuću*». Pozvat će osobe koje će se odazvati i načiniti tekstove za knjižicu uz proslavu. Koncept knjižice bdijenja donijeti na plenarno zasjedanje u siječnju 2009. Tu će se dogоворiti i broj primjerka.

1.3 Knjižicu za liturgijsko slavlje trebao bi načinuti fra Ante Crnčević.

1.4 Lisinski - 18. rujna 2009. - Umjesto fra Željka Ž. o tijeku priprema izvijestio je fra Matija Koren. U tijeku je inicijalni rad na tekstu prigodne akademije u Lisinskom koji je sastavio g. Stjepan Lice.

2. Olimpijada u osnovnim i srednjim školama s franjevačkom tematikom - Državno povjerenstvo za provedbu natjecanja učenika i učenica osnovnih i srednjih škola – Vjeronaučne olimpijade odobrilo je našu molbu za temu ovogodišnje olimpijade *Franjevc i franjevke u izgradnji Crkve za 2008/2009. g.* Vijeće bi trebalo pomoći oko pisanja građe i osigurati nagradno putovanje za šest pobjedničkih skupina i 10 voditelja u Asiz (tri dana) na završetku školske godine, tj. poslije 17. VI. 2009.

Fra Ante Čovo je izvijestio o pripremama za taj poduhvat i zamolio da svaka provincija napiše: 1) o svojoj provinciji tekst duljine 1,5 karticu i 2) o znamenitim osobama svoje provincije istaknutim na području vjere, kulture, znanosti

Izradit će se priručnici u 3500 primjeraka koji će se moći distribuirati u BiH i u inozemstvo.

Brat Vid Mato Batorović izvijestio je o jubilarnom hodočašću FSR-a sv. Elizabeti 17. svibnja u Jalžabet. Zahvalivši za pomoć VFZ-a u tiskanju Priručnika za duhovnu i pastoralnu asistenciju FSR-a i FraMe svima ga je podijelio.

3. O pripremama za izdavanje Franjevačkih izvora i Franjevačkog leksikona iscrpno je izvijestio fra Pero Vrebac, koordinator poznatih franciskanologa koji bi mogli učestvovati u tom monumentalnom djelu.

Fra Pero je priredio listu prevedenih i neprevedenih izvornih spisa i naveo poznate stručnjake koji bi se mogli latiti toga posla. Neki od njih su prihvatali a neki nisu. Svi su se složili da bi ovo djelo bilo nastavak velikih poduhvata naših prethodnika iz 70-tih godina koje bismo morali načiniti. U KS stoji i rukopis prijevoda Bonaventurina *Breviloquium-a*. Valjalo bi pogledati gdje je rukopis i preuzeti ga.

Fra Pero je naveo prijedloge glede toga: prije svega treba tražiti dozvolu za tisak *Franjevačkih izvora* koje treba tiskati prije *Franjevačkog rječnika*. To je potrebno za odgojitelje i za buduće generacije koje će sve manje učiti latinski.

Nadalje je fra Pero V. obavijestio da je otvoren ured tajništva Osnovnog tečaja o franjevačkoj misionarskoj karizmi u Sarajevu.

4. Dr. fra Emanuel Hoško radi na Hrvatskom franjevačkom biografskom leksikonu zajedno s eminentnim stručnjacima. O. fra Emanuel se nada dovršenju u jubilarnoj godini. Budući da se sve događa oko godine jubileja bilo bi dobro kada bi taj Leksikon obuhvatio i cijelu 2007. g. To će se zamoliti Urednika.

5. Dopisi naših radnih tijela

a) Povjerenstvo VFZ-a za apostolat i evangelizaciju, pročelnik fra Petar Kinderić dostavio je na odobrenje temu *Zlatne harfe* za 2009. DAN GOSPODNI i prikazao rukopis knjižice o *Zlatnoj harfi* koja bi se tiskala (zamolba VFZ-a siječanj 2008.) Rukopis je predan predsjedniku VFZ-a.

b) Povjerenstvo VFZ-a za duhovnost – planovi za sljedeću godinu

Pročitano je svih 11 točaka dopisa od 31. svibnja kao i dopuna dopisa od 8. lipnja te priložen program Seminara za vođenje franj. duhovnih vježbi uz poziv da još ima mjesta za prijave.

U razgovoru o pojedinim točkama rečeno je:

- Zbornik Studijskih dana o spisima sv. Franje treba izdati uz financijsku potporu VFZ-a. Izdavač pravno može biti biblioteka «Brat Franjo».

- Glede seminara za vođenje franjevačkih duhovnih vježbi rečeno je da se iz VFZ-a podmire zatraženi troškovi.
- Nitko od nazočnih poglavara i poglavarica nije vidio potrebu novog izdanja knjižice *Prisutnost i susret* za svoju provinciju. U ovoj godini predviđaju još neostvarena izdanja.
- Dopisom upitati fra Marijana K. kada će ići u tisk Esserov *Komentar Franjine Oporuke*.
- Glede susreta *U duhu Asiza* uzvratiti gostopravstvo bez nepotrebnog pretjerivanja.
- Iz dopune pisma razvidno je da su već uspostavljeni kontakti prema HKR-u i Radio Mariji. Zbog ograničenog dometa Radio Marije možda bi te emisije mogle emitirati na I. programu Hrv. radija. Trebalo bi predstaviti naše franjevačke zajednice.

c) Povjerenstvo za studijsku i izdavačku djelatnost

- Završna proslava jubileja u Zagrebu? Vijeće je to odlučilo uz suglasnost članova iz BiH i Splita.
- Glede dvaju izdavačkih projekata rečeno je da je pročelnik Povjerenstva za izdavačku djelatnost bio na sastanku 1. ožujka kada se izabralo voditelja projekta.
- Izdavanje *Trilogije o sv. Franji* nije se moglo pretpostaviti izdavanju gore spomenutih Franjevačkih izvora. Hvalevrijedno je što su toliko poradili na *Trilogiji*.

d) Franjevački institut za kulturu mira - fra Ante Čovo potvrđio je promjene Statuta FIKM koje su bile prihvaćene na prošloj sjednici i predao dorađen Statut.

Što se tiče rada Instituta nedostaje kvalificirana osoba u Institutu. Institut ima dovoljno razrađenog materijala, da bi se moglo «hodati po školama» i to prenositi. Oni ne će zastarjeti.

Svi su nazočni pozvani da razmisle o osobi koja bi eventualno mogla raditi u Institutu i u siječnju dođu s prijedlozima.

Razno

- Spomen sličice sa sv. Franjom i prigodni plakat-obavijest o jubileju valjalo bi prirediti te tiskati obavijesni plakat i eventualno održati konferenciju za tisk o *Hodu križa sv. Damjana*.
- Velike slike križa sv. Damjana ili sv. Franje može se naveliko nabaviti u Asizu (1 m visine 25 eura); u Zadru će se tiskati križ sv. Damjana (1000 kn). Svatko će sebi nabavljati i planirati koliko križeva za provinciju ili biskupiju.
- Pročitan je dopis s. M. Alojzije Bevanda u kojem najavljuje izlazak knjige *Klara Asiška* od Bartolija – prava studija o sv. Klari koju je prevela s. M. Tarzicija Čičmak. Sudionici su predbilježili broj komada za svoju provinciju.

Iz Zapisnika izdvojila: s. Blaženka Perković, tajnica VFZ-a

U Zagrebu, 14. lipnja 2008.

Održan seminar za animatore TFMK

Od 1. do 3. svibnja 2008. godine održan je seminar za animatore/ice TFMK u Splitu. Ugostili su nas braća franjevci Splitske provincije Presvetog Otkupitelja te smo boravili u njihovojo novoizgrađenoj kući u ul. Ivana pl. Zajca bb, na Trsteniku. Sudjelovalo je 35 članova iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Seminar je organizirao i vodio fra Pero Vrebac, nacionalni koordinator TFMK. Fra

Pero je naglasio da ćemo u ovom seminaru imati priliku predstaviti 4 lekcije iz *TFMK*: O njima će se razmišljati u radu po skupinama kroz metodu vidjeti, prosuditi i djelovati.

Naglašeno je da svako predavanje mora sadržavati bitni metodološki trokorak: *vidjeti, prosuditi i djelovati*. Mi želimo vidjeti kako izgleda naša stvarnost: socijalno, politički, kulturno i vjerski. Želimo analizirati, uočiti i informirati se o stvarnosti svijeta u kojem živimo. Želimo zatim prosuditi kako bi naš svijet trebao izgledati prema Sv. pismu, dokumentima Crkve i Franjevačkim izvorima. Želimo dokučiti zajedno što je Božji plan za naš svijet i nas koji u njemu živimo. Na kraju, želimo djelovati pa se pitamo što mi to zajedno možemo učiniti kako bismo mi i naš svijet bili onakvi kakvima nas Bog hoće.

Predstavljena je Lekcija 2: *Franjevačka obitelj* koju je pripremila s. Ivanka Mihaljević a predstavila s. Kata Karadža. Naglasak stavljen je na Franjevačku obitelj – rodoslovje. Franjo i Klara su se upustili u religiju utjelovljenja, koja je u svijet došla po Isusu iz Nazareta. To je njihovo zajednički poziv. Franjo i Klara u tome nisu ostali sami. Bog im je dao nebrojenu braću i sestre (*OP 14*).

Mi kao franjevačka obitelj moramo biti svjesni da nije dosta govoriti, već mi to moramo zajednički svjedočiti u cijelome svijetu. Milosrđe - Franjo susreće socijalnu bijedu svoga vremena u izobličenom licu jednog gubavca. Franjo spoznaje da je Asiz "kultura nemilosrđa." Tako se distancira od svijeta i počinje sa svojom "kulturom milosrđa."

Nakon upoznavanja sa metodologijom *TFMK* i Lekcije 2 uslijedili su radovi po skupinama. Za vrijeme seminara rad u tri skupine odvijao se kroz sljedeća pitanja:

1. Kako izgleda naša stvarnost? Kako ju ja vidim? (VIDJETI: Informacija)
2. Kako bi ona trebala izgledati? Što je Božji/Franjin/Klarin plan? (PROSUDITI: Inspiracija)
3. Što mi možemo učiniti? Što ja želim učiniti? (DJELOVATI: Aktualizacija)

S. Rastislava Ralbovsky predstavila je Lekciju 4: *Formacija i daljnja formacija*. Pozvala nas je na razmišljanje o smislu riječi odgoj i formacija. Koji su rezultati odgoja? Svakako da su to uljudba, oblikovanje, trajno nastojanje, svjesno napredovanje, sazrijevanje, otvaranje istini, biti otvoren/a prema drugom i drugaćijem, itd. Formacija poziva na trajno obraćenje, služenje, izgradnju sebe, spoznaju, ulaganje u sebe. Odgoj i obrazovanje uključuje svakako i stjecanje znanja, učenje. Formacija i daljna formacija potiče svakoga od nas na oblikovanje prema Kristu, nasljedovanje stopa Isusa Krista, poniranje u Riječ Božju itd. Franjo je znao biti osjetljiv za ono što je u životu važno. Susreo je Raspetog i prosudivao očima vjere te krenuo u djelovanje zajedno s "raspetim". Franjo je bio otvoren znakovima vremena.

Poslije podne fra Pero je predstavio Lekciju 10: *Jedinstvo kontemplacije i misije*. U njoj je naglasio da je srednjovjekovno benediktinsko načelo *ora et labora* (moli i radi) danas izmjenjeno u *labora et ora* (radi i moli), gdje je rad postao važniji od molitve

Od Franje učimo kako je cijeli svijet naš samostan, a od Klare, kao i Franje, da je kontemplacija naše poslanje. Za njih kontemplacija ne prestaje: bilo da služe bolesne, bilo da rade teške poslove, ili se trude oko bratskog i sestrinskog zajedništva, promiču solidarnost sa siromašnima, bilo da podnose vlastite slabosti i bolesti, sve postaje mjestom kontemplacije.

U opuštenom ozračju razgovarali smo što bismo kao franjevačka obitelj mogli učiniti za 800. obljetnicu franjevačke karizme. Odlučili smo ponuditi se Vijeću Franjevačkih Zajednica u organizaciji i izvedbi „hoda križa iz sv. Damjana“ po svim našim pokrajinama. Pozvani smo na razmišljanje i dogovor s koordinatorima/cama pokrajina.

U subotu, 3. svibnja, s. Kata Karadža predstavila je Lekciju 12: *Univerzalno bratstvo i sestrinstvo: pomirenje s Bogom, čovjekom i prirodom*. Istaknula je da primjeri Franje i Klare pozivaju svakoga od nas na ostvarivanje one skladne obitelji koju je Bog zamislio. Za Franju sva su stvorena braća i sestre tek iz priklonjenost uz brata Isusa...

Najvažnije Franjino shvaćanje univerzalnog bratstva/sestrinstva: pomirenja s Bogom, čovjekom, prirodom je: da smo SVI, bez iznimke, stvorenja istog Boga, ...SVIMA je ponuđena milost spasenja, SVI smo, obdareni istim ljudskim dostojanstvom, SVI smo *fratres et sorores*, braća i sestre jedni drugima.

Fra Pero je izrazio žaljenje što se nitko nije odazvao iz hercegovačke pokrajine.

U razgovoru smo uzeli u obzir *Pismo franjevačkoj obitelji u HR i BiH* susreta mlađih franjevki i franjevaca prigodom 800-te obljetnice rođenja sv. Elizabete Ugarske (Lužnica, 23.-25. studenog 2007.): "Želimo konkretne projekte na području zbrinjavanja svih koji su u potrebi, bilo duhovno bilo materijalno; u njima želimo sudjelovati, a ne samo ustupiti materijalna sredstva i prostor. Želimo izgradnju zajedničkog projekta franjevačkih zajednica u povodu 800. obljetnice franjevačke karizme, umrežavanje naših redovničkih projekata na području milosrdnog djelovanja" (Zajedno br. 24 prosinac 2007.).

Razgovarali smo što bismo mogli pripremiti za ovaj franjevački jubilej? Fra Ante Babić rado bi pripremio s glumcima predstavu za 800. obljetnicu franjevačke karizme.

Prijedlog dolaska u Sarajevo je prihvaćen. Susret je dogovoren 24.-26. listopada 2008. Do tada svaka regija bi trebala znati svoje planove, uskladene sa smjernicama VFZ-a, i tu bi se zajedno detaljno razradila proslava 800. obljetnice franjevačke karizme. Sudionici su izrazili radost i zadovoljstvo ovakvog susreta te su poželjeli da to bude češće i ako je moguće da postane tradicija. TFMK je hvalevrijedna inicijativa i bilo bi doista prekrasno da zaživi jednom u potpunosti.

Zapisala: s. Kata Karadža, nacionalna tajnica TFMK (*Izdvojila iz Zapisnika s. Blaženka P.*)

Aktivnosti članova FSRa u slučaju «Družbe-Adria»

Budući da se opet aktivirala opasnost od provođenja projekta «Družbe Adria», naši članovi FSR-a opet su reagirali ukazujući na štetnost toga projekta:

Priopćenje za javnost

Hrvatsko nacionalno bratstvo Franjevačkog svjetovnog reda izražava duboku zabrinutost zbog najnovijih izjava nekih odgovornih članova Vlade Republike Hrvatske u vezi s ponovnim pokušajima ostvarenja projekta izvoza ruske nafte Jadranskim morem, poznatog kao "Družba Adria". Podsećamo da smo se prije četiri godine aktivno zalagali da se ozbiljno razmotre sve štetne posljedice ovog projekta te da se zbog njihove izvjesnosti i težine od njega odustane.

Najnovije izjave nekih Vladinih čelnika, izrečene i objavljene u doba zanesenosti nastupima hrvatske nacionalne nogometne vrste, ne mogu nas ostaviti ravnodušnima. Više je nego očita namjera s kojom se islo s ovim vijestima upravo u razdoblju potpune zagušenosti medija zbivanjima na Europskom nogometnom prvenstvu. Smatramo sasvim neutemeljenom tvrdnju da Hrvatska više nema alternativu i da se projekt "Družba Adria" mora ostvariti pod svaku cijenu. Nijedna od opasnih okolnosti, koje su bile povod za odbacivanje projekta od strane struke, nije se promijenila. Neshvatljivo nam je da se tako olako prelazi preko negativne ocjene koju je Studija utjecaja na okoliš dala projektu, uz objašnjenje da su se okolnosti u nekoliko zadnjih tjedana tako promijenile da zaštita i očuvanje okoliša više nisu dovoljan argument za njegovo zaustavljanje. Podsećamo na neizbjježne, teške i trajne posljedice koje bi donijelo njegovo ostvarivanje i ne možemo ne primijetiti golemi jaz između proklamiranog rodoljublja i spremnosti da se radi ograničene i gotovo zanemarive zarade pristane na čin koji će nepovratno uništiti jedan od glavnih gospodarskih izvora

za buduće naraštaje. Mislimo da je krajnje neodgovorna izjava da balastne vode više nisu tako veliki problem i da će se pronaći prikladno rješenje. Isto tako, umirivanje javnosti obećanjima jednog Vladinog dužnosnika da će se on osobno zalagati da u Jadransko more ne ulaze tankeri bez dvostrukе opлате te da će se tako ukloniti mogućnost nesreće, u okolnostima neučinkovitog nadzora na Jadranskom moru, ali i zbog trenutno važećih propisa, smatramo teškim obmanjivanjem. Prijetnje da će Hrvatska biti osuđena na nestašicu ili na izuzetno skupu naftu u slučaju neprihvaćanja projekta smatramo besmislenima, jer će Hrvatska uvijek moći nabavljati naftu kao i bilo koja druga zemlja bez značajnih vlastitih nalazišta i izvan glavnih naftnih pravaca. Osobito nas pogoda izjava da je Hrvatska zaustavljanjem projekta učinila tešku pogrešku i uvrijedila ostale države koje su u njemu trebale sudjelovati te da će morati moliti za oprost u nadi da će nekako moći obnoviti pregovore, iz čega se nedvojbeno zaključuje da su eventualni budući pregovarači spremni prihvati i vrlo nepovoljne uvjete za Republiku Hrvatsku.

Zabrinuti smo najavom da će nova državna energetska strategija, čiji će sastavni dio biti i projekt "Družba Adria", biti na saborskim klupama u rujnu, što će iziskivati da se javna rasprava održi u ljetnim mjesecima. Zahtijevamo da se javna rasprava, u duhu poštivanja godišnjeg ritma uljudbenog kruga kojem pripadamo, odgodi za jesen, kako bi se omogućilo kvalitetno sudjelovanje svim zainteresiranim stranama.

U nadi da nam je zajednički interes očuvanje zdravog okoliša i prirodnih bogatstava naše domovine i traženje najučinkovitijih putova održivog razvoja, pozivamo odgovorne u državi, ali i najširu javnost, da ozbiljno i pošteno pristupe rješavanju problema opskrbe energijom u Republici Hrvatskoj, ne zanemarujući i raznolike mogućnosti njezine uštede.

*Hrvatsko nacionalno bratstvo Franjevačkog svjetovnog reda
Nacionalni Ministar, Mato Batorović*

Kontakt:

*Antica – Nada Ćepulić 098/958 7928
Zoran Milić 098/261 652*

Hodočašće u Jalžabet FSR-a

Prigodom proslave Godine svete Elizabete Ugarske, zaštitnice Franjevačkog svjetovnog reda, u subotu 17. svibnja 2008. godine, bilo je hodočašće u jedinu župu u Hrvatskoj koja je posvećena njoj na spomen, a to je Jalžabet u Podravini. Hodočašće je pod motom «Zajedništvo sa sestrom milosrđa» organiziralo Nacionalno vijeće Franjevačkog svjetovnog reda (FSR) i Franjevačke mladeži (Frama). Ovim je hodočašćem Franjevačka obitelj obilježila 800. obljetnicu njezina rođenja (1207. – 2007.), a ovako velike obljetnice slave se obično kroz dvije godine.

Okupljanje, molitva i susret u sportskoj dvorani

Tog lijepog jutra članovi FSR-a i Frame iz svih kraljeva *Lijepe naše* počeli su se okupljati u ovom pitomom mjestu, gdje su ih srdačno dočekali ljubazni domaćini. Ispred vatrogasnog doma bili su postavljeni stolovi na kojima je bilo ukusnih jela za drage goste koji su se ubrzo osjetili kao doma, jer došli su *svoji k svojima*. Okupljanje je trajalo nešto dulje, jer neka su bratstva FSR-a trebala prijeći daleki put, za razliku od, recimo, Varaždina, Koprivnice, Zagreba...

Nakon kratke okrepe braća i sestre su se, već prema tome kako je koje bratstvo stiglo, okupljala u crkvi na molitvu krunice i razgledavanje ove lijepe barokne građevine, koja se već u 14. stoljeću spominje kao crkva svete Elizabete.

Prvi je svima zaželio dobrodošlicu domaći župnik vlč. Dominik Vukalović, koji je ukratko govorio o povijesti župe Jalžabet, za koju je teško nešto sigurnije utvrditi kada je osnovana. U Statutu

Zagrebačkog kaptola s popisom župa Zagrebačke biskupije, navodi se među župama Komarničkog dekanata crkva svete Elizabete, čiji su patroni plemići od Suhodola. Župnik je rekao da je mjesto Jalžabet prije nosilo naziv Suhodol, jer to mjesto nikada nije bilo poplavljen; danas se samo ulica koja vodi prema crkvi zove Suhodolska ulica.

Vrijedi naglasiti da je u Godini svete Elizabete na njegovu inicijativu izišla i prigodna knjiga o župi i crkvi, u kojoj se nalaze i lijepе slike, među kojima dominira upravo sveta Elizabeta. Na početku se nalazi Pismo Svetoga Oca pape Benedikta XVI. od 27. svibnja 2007. godine primasu Mađarske uzoritom kardinalu Péteru Erdöu prilikom proslave osamstote obljetnice rođenja svete Elizabete Tirinške ili Ugarske.

Iako se crkva svete Elizabete spominje u 14. stoljeću, današnja župna crkva potječe iz sredine 18. stoljeća, a podigli su je vlasnici jalžabetskog plemićkog dobra i patroni župe. U knjizi je prikazan kratak životopis svete Elizabete i Legenda o ružama. Nakon kratkog povjesnog prikaza mesta, crkve i župe, župnik Vukalović je na kraju još jednom svima zaželio dobrodošlicu i da se osjećaju kao doma.

Potom je prisutne pozdravio načelnik općine Jalžabet dr. Josip Križanić, izrazivši svoju radost što je u ovo mjesto došlo toliko hodočasnika. Spominjao je i činjenicu da je u općini zavladala bijela kuga, tj. da je više umrlih negoli rođenih. Naveo je da se već počeo graditi dječji vrtić i ujedno najavio da će se otvoriti gospodarsku zonu, kako mladi ne bi imali razloga odlaziti iz ovoga kraja. Zato se nadamo da će i Crkva, koja se inače zalaže za obitelji, u tome dati svoju podršku, u čemu nam pomaže i ovakvo hodočašće, rekao je između ostalog načelnik.

Nakon ove dobrodošlice prisutne su pjesmom «Dobro mi došel prijatelj» pozdravili članovi tamburaškog sastava KUD-a sv. Elizabete iz Jalžabeta, a urnebesni pljesak na kraju bio im je nagrada.

Nakon ovih pozdrava i dobrodošlica riječ su dobili članovi Frame, koja ove godine slavi šezdesetu obljetnicu osnutka, a ujedno je i trideset godina od potvrde Pravila FSR-a, u kojemu se spominje i Frama. Predstavnik Frame Lovro Sučić zaželio je svima da budemo znak vremena kao što je bila sveta Elizabeta, a to je znak ljubavi i Božje dobrote.

U osvrtu na ovaj dan na kraju je govorio ministar Nacionalnog bratstva Mato Batorović, koji je župnika Vukalovića posjetio već na blagdan Bezgrješne 8. prosinca 2007. godine i izrazio mu svoju želju za ovo hodočašće, čime se on odmah složio i pokazao široko srce, te želju da se ovdje nađemo. Na kraju je ministar pozdravio sve duhovne asistente, ministre i sve prisutne.

Ovaj susret i hodočašće članova FSR-a nije bio neke spektakularne naravi, nego je to prilika za trajnu formaciju članova, o čemu se često govorи na našim sastancima. Ta bi formacija o franjevačkom duhu, kako prvog, drugog i trećeg reda, na osobit način trebala doći do izražaja sljedeće 2009. godine, tj. prigodom 800. obljetnice Franjevačkog reda. Neka nas u tome vodi Duh Sveti!

Procesija i euharistijsko slavlje

Nakon izlaska iz sportske dvorane, hodočasnici su se okupljali na lijepom prostoru i pripremali se za procesiju prema crkvi svete Elizabete. To je ujedno bila prilika da jedni druge osobno susretnu, da obnove svoja sjećanja sa Prvog franjevačkog kongresa od 19. svibnja 2007. u Zagrebu na Svetom Duhu i da se međusobno poznavanje članova FSR-a iz svih krajeva *Lijepe naše* brojčano poveća. Tu nije pitanje kojim narječjem tko govorи, je li star ili mlad, je li član FSR-a ili Frame, nego je najvažnije da se jedni drugima raduju.

U velikoj procesiji, koju je vodio biskup mons. Josip Mrzljak bila su 23 svećenika, svi članovi domaćeg KUD-a svete Elizabete, te svi hodočasnici. Oni su se s franjevačkim zastavama i slikom sv. Elizabete, koju su nosile djevojke u raskošnoj "šlinganoj" jalžabetskoj narodnoj nošnji, uputili do župne crkve. Za vrijeme procesije se pjevalo, a od dvorane do crkve ima otprilike 1 km.

Ušavši u crkvu, gdje je održan središnji dio hodočašća – svečano euharistijsko slavlje, sve je pozdravio predsjedatelj Konferencije Ljudevit Maračić. Osobito je pozdravio franjevačkog subrata biskupa Mrzljaka, te zahvalio domaćinima što su ugostili više stotina svjetovnih franjevaca iz svih krajeva domovine. Pozdravljujući okupljene, biskup Mrzljak kazao je da su se sabrali pod geslom zajedništva sa sestrom Elizabetom u milosrđu, istaknuvši kako milosrđe svoje izvorište ima u Bogu, koji ljude čini svetima i milosrdnima.

Neki hodočasnici, pretežito starije dobi, nisu sudjelovali u procesiji i našli se klupama prije mise, računajući da će stojeći teško izdržati sve vrijeme svečanog bogoslužja. Uistinu, tog je dana crkva u Jalžabetu bila premalena da bi bila mogla primiti sve vjernike, a pogotovo nije mogla svima omogućiti da za vrijeme mise sjede. Oni koji nisu stali u crkvu te ostali vani, nisu bili ni u čemu prikraćeni, jer župnik Vukalović se pobrinuo za dobro ozvučenje, te su svi mogli sudjelovati u slavlju kako molitvom i pjesmom, tako slušanjem riječi Božje i njezine poruke.

Misni obrazac bio je od blagdana svete Elizabete. Slušali smo misao iz knjige Sirahove o čestitoj ženi koja je radost mužu svom..., zatim Pavlovu misao iz poslanice Timoteju o udovicama koje treba poštivati, a koja je posve sama, pouzdaje se u Boga, odana prošnjama i molitvama noć i dan..., te iz Matejeva evanđelja o Posljednjem суду, gdje se Isus izjednačuje s najmanjima: «Što god učiniste jednome od ove najmanje braće, meni učiniste» (Mt 25,40).

Nakon Čitanja predvoditelj slavlja mons. Josip Mrzljak počeo je svoju propovijed sljedećim riječima:

Braćo i sestre, prije 800 godina rođena je jedna djevojčica. Da li samo jedna? Vjerujem da ne. Tog je dana bilo rođeno puno dječaka i djevojčica, ali samo jedna svetica. Pitamo se, kako ti ljudi postanu tako poznati da ih se sjećamo i nakon toliko stoljeća. S druge strane, kad bismo pitali ljudi u našem društvu, jesu li ikada čuli za svetu Elizabetu, mnogi bi sigurno rekli da nisu. Možda bi naveli neke druge osobe koje su tada rođene.

Evo, mi danas okupljeni ovdje, dobro znamo tko je bila ta djevojčica, što je ona u životu kasnije postala i što danas znači nama. Zato smo danas ovdje, u crkvi koja je njoj posvećena. Mi kršćani obično posvećujemo naše crkve pojedinim svecima koji su nam poznati kao i otajstvima naše vjere. Od svetaca tražimo primjer u njihovu životu, ali isto tako tražimo i njihov zagovor.

Prije 100 godina svijet je na čast svete Elizabete obilježio 700. obljetnicu njezina rođenja. To znači da je ona bila poznata i priznata, te se nadamo da će svijet slaviti i neke druge obljetnice njezina života.

Upravo prije 100 godina veliki hrvatski pjesnik Dragutin Domjanić napisao je pjesmu iz koje izdvajamo neke kitice:

Spomen na sv. Elizabetu

Tebi je, kraljevskom srećnom detetu,
Moglo bit vse, kaj je lepo na svetu,
Ali za ljubav si Ti samo znala,
Vsakomu srca i pomoći dala,
Živela Ti si kak koja bogica,
Makar si bila i rodom kraljica.
Alne samo rodom. I lepa si bila
Tak, da su i starci i vučeni stali
i deca, - i gledali vu Te,
Kad si na svoje plaščila pute,
Gledali lice lepotom kraljice.
A tvoje oči, te dobre oči,
Samo su čitale,
Samo su pitale,

Gde bi potrebno bilo pomoći?
A tvoje ruke, te fine i bele,
Suze nesrećnim su brisati štele,
A ne samo zlato i bisere dragale,
Neg i betežnom i gladnom pomagale.
Al muž je Tvoj čovek bil grubi i strogi
Tak, da pred njim su i drhtali vnogi
Hrabri vojaki i dušman mu vsaki,

Kak ne bi bogci i siromaci.
I k njemu je došla Tvoja slava,
Čul je, da vsaki Te preštimava,
Čul je, da deliti samo znaš,
Svoje vse drugome daš,
I da nigdar Te ni sram
Iti v kolibu i tam,
Kam se i habaju drugi.
A ti si išla i v noći i dane
Med betege hude i grde rane
Nositi vračtva i hrane.
Muž ti je to prigovaral,
Pak Te i zato karal:
Da si Ti grofica, kći od kraljice
Da nisi Ti para kakve bogice.
I bil je tak jenput jen dan
Kad nigdo ni mogel van,
Bila je zima, tak strašna zima,
Koja kak z ledom do srca te prima,
I oči suzi i zimljje ti dah.
Al Elizabetu ni strah!
Zna ona: vnogi još više sada stradaju,
Pomoć od nje se nadaju...

Dragutin Domjanić

U nastavku je biskup ponovio misao pjesnika Domjanića, kako se ljudi samo boje nekih zemaljskih sudova, pa i kad se kod nas govori o pravosuđu, o sudstvu, o tome kako jedni druge sude. A kakav će sud biti na kraju? To nam je svima velika utjeha, tj. da dobra djela ostaju.

Kad govorimo o Bogu milosrđa, onda znamo da je taj Bog bogat milosrđem i da opršta naše ljudske slabosti, pa čak ih i zaboravlja, a ono što ostaje jesu dobra djela koja uvijek idu s nama. Zato kad razmišljamo o tome, kakav će biti taj sud, onda to nije strah nego ohrabrenje. To je ohrabrenje da i mi idemo milosrdnim putem i da i mi možemo biti milosrdni prema drugim ljudima, da i mi možemo činiti ono što je dobro, jer dobro je ono što ostaje.

Za ono što smo nekada pogriješili, imamo sakrament pomirenja u kojemu nam se opršta i zaboravlja. To nam je jedna velika utjeha, da imamo ohrabrenje te idemo tim putem, da ne malakšemo, da ne gledamo samo sebe, nego da gledamo i one pokraj nas, i to ne samo u našem okruženju nego kao Crkva koja je jedna, sveta, katolička i apostolska po cijelome svijetu. Kao članovi Crkve moramo imati osjećaj za druge ljudе. Zato se ne možemo zatvoriti u svoj uski krug i gledati samo ono što je za nas dobro.

Današnji svijet u kojemu živimo – a ne možemo izabrati neki drugi, možda bolji koji želimo stvoriti, jer u ovakvom svijetu ne možemo navodno učiniti ništa – trebamo prihvati, jer ne možemo izabrati neki drugi svijet i neko drugo vrijeme. Elizabeta također nije izabrala sâma, nego se rodila u tom

svijetu. Njoj je bilo dobro, ali nije mogla mirno prolaziti pokraj ljudi koji su bili u nevolji. Uvidjela je poteškoće u kojima ljudi žive i pomagala im, i zato je postala poznata po čitavom svijetu, osobito u ovom dijelu Europe. Za nju nisu postojale neke granice kada je trebalo činiti dobro.

Za nas kršćane i katolike isto tako ne će biti granica kada činimo dobro. Mi ne možemo nekako ostati neosjetljivi za one koji su stradali u Mijanmaru, za one koji stradali u potresu u Kini. Jednostavno, Crkva ne može ostati neosjetljiva. Mi ne možemo reći: To je tamo, negdje daleko. Što ja imam s tim ljudima? Kako im ja mogu pomoći?

Uvijek se može pomoći, uvijek se može iskazati milosrđe! Ako ništa drugo, onda barem svijest da smo pripadnici Crkve i da kao takvi moramo i njih imati na misli u svojim molitvama, a onda im i u materijalno pomoći koliko je to moguće.

Dakle, djela milosrđa koja je činila sv. Elizabeta, činila je dakako zato jer je bila prožeta riječju koju smo i mi slušali (Mt 25,40). Ona je isto tako bila prožeta duhom svetog Franje koji je isto tako ostavio bogatstvo, da bi na drugačiji način postao bogat, da bi i on postao bogat milosrđem. Ostavio je zemaljska dobra i bogatstva, kako bi stekao neka druga dobra.

Evo, braćo i sestre, to je ta milosrdna mudrost, kako izabrati i gdje naći bogatstvo svojega života. Gdje je uporište našega života? To je ono što nas uče sveci, to je ono što možemo naučiti i od svete Elizabete; mi koji je na osobit način želimo slijediti upravo u tom franjevaštvu, u toj jednostavnosti, u tom siromaštvu od materijalnih dobara, ali u bogatstvu duhovnih dobara koje crpimo i na primjerima svetaca. Oni su crpili snagu na Božjoj riječi te su nam u tome primjer i uzor, ali oni su nama zagovornici i pomoćnici, jer nam pomažu da idemo tim putem, da imamo odvažnosti za taj put u vremenu u kojemu živimo.

Evo, došli smo danas ovamo, u ovu župnu crkvu u Jalžabetu, koja je posvećena svetoj Elizabeti koja je sigurno bila nadahnuće mnogima. Tu se spominjemo njezinih djela i na neki način njezina života, jer čuli smo kako je prije 100 godina hrvatski pjesnik Dragutin Domjanić bio inspiriran njezinim životom...

Zato sada slavimo 800. obljetnicu Elizabetinog rođendana, te djevojčice koja je postala žena svoga vremena, ali ne samo svojega nego i svakoga vremena.

U svom pismu primasu Mađarske kardinalu Péteru Erdöu, Papa Benedikt XVI. spominje upravo tu Elizabetinu veličinu koja može biti nadahnuće mnogima u Europi, «jer ona i danas podsjeća svoje sugrađane kao i stanovnike europskog kontinenta na važnost neprolaznih evanđeoskih vrijednosti... Neka međunarodna godina svete Elizabete bude za Mađare, Nijemce i sve Europoljane prava prigoda da se pokaže kršćansko nasljeđe koje su primili od otaca kako bi iz tih korijena i dalje crpili potrebnu hranu i davali obilate plodove u novom tisućljeću koje je nedavno počelo», kaže između ostalo Papa.

«U tome mi vidimo jednu širinu, gdje gledamo sve one koji su potrebiti, želimo li slijediti svetu Elizabetu. Zato danas ovdje molimo, u ovoj župnoj crkvi, da i nama bude nadahnuće, ali i da nam bude zagovornica u našem svagdašnjem životu», završio je biskup Mrzljak.

Nakon Službe riječi molile su se Molitve vjernika sa deset zaziva, koje su predmolili članovi FSR-a i Frame iz svih područja Hrvatske. Sva milostinja koja se sakupila na ovoj misi bila je u košari s ružom donesena pred oltar, a članovi Vijeća FSR-a predali su je jednoj siromašnoj obitelji. Na misi je pjevao sastav Frame iz Zagreba, a svetoj prijesti pristupili su gotovo svi sudionici ovog lijepog hodočašća.

Nakon ručka «iz torbe», kako se to kaže u Franjevačkoj obitelji, nastavljen je duhovni program u sportskoj dvorani. Bratstva iz svih pet područja FSR-a i Frame govorili su kratko o milosrdnom djelovanju u svojim sredinama, a program su uzveličali članovi KUD-a svete Elizabete iz Jalžabeta i glazbeni sastav Frame. Lijepo je bilo pratiti domaći KUD, u kojemu ima članova svih generacija, a posebnu su simpatiju izazvali oni najmlađi, koje su hodočasnici nagradili burnim pljeskom. Netko je

od prisutnih predložio da se takvo hodočašće organizira i u Vukovaru - gradu mučeniku, što je burnim pljeskom i prihvaćeno.

No ovo je hodočašće ipak išlo kraju, a pod vodstvom asistenta fra Ljudevita Maračića, završilo je sljedećom zajedničkom molitvom svih prisutnih:

Oče nebeski, ti si nam u svetoj Elizabeti Ugarskoj dao novi uzor kršćanskoga života, supruge, majke, udovice, pokornice i milosrdne žene, kontemplativne, brižljive i djelatne u svijetu. Daj da svatko od nas slijedi njezin svjetli primjer, te u svojim obiteljima i bratstvima očituje nazočnost Isusa Krista u siromašnima i onima koji trpe. Daj nam odvažnost da živimo, uz milost Duha Svetoga, savršenu franjevačku radost, vršeći mir i dobro, oprštanje i pomirenje, te tako usrećimo ljude svojega vremena. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

Primivši na kraju blagoslov svetog oca Franje, pomalo smo počeli izlaziti iz dvorane i krenuli prema autobusima koji su nas čekali u obližnjem parku. Sada, kad je stanovito vrijeme prošlo, izgleda da su svi hodočasnici sretno stigli svojim kućama i u svoje zajednice.

Dobio sam informaciju da se jedna mlada sestra iz Karlovca, koja je također bila na hodočašću, dva tjedna poslije oprostila od svojih i svoje župe, te krenula na malo daljnji put i to na Siciliju. Naime, upoznavši duh svetog Franje u FSR-u, a sada i svete Elizabete, osjetila je Božji poziv kojemu se i odazvala, te otišla u redovničku zajednicu misionarki ljubavi, tj. sestrama svete Majke Terezije. Bilo joj sretno i pratile je molitve svih članova FSR-a i Frame!

Nikola Bašnec

Događaji

Hrvatice u vrhovnoj upravi Milosrdnih sestara sv. Križa u Švicarskoj

S. Marija Brizar, vrhovna poglavarica

S. Lucila Zovak, vrhovna savjetnica

Obadvije su izabrane na generalnom kapitulu Sestara sv. Križa u Ingenbohlju u Švicarskoj 31. srpnja 2008. Čestitamo! i na ovom «ulasku u Europu»!

Kod svete Klare u Zagrebu

Zadnjih nekoliko godina uvele smo održavanje trodnevnice uoči svetkovine sv. Majke Klare. Redovito svake godine sestre same pripreme tekstove na određenu temu. Ove godine smo za temu uzele *Riječ Božja u životu sv. Klare*. Na to nas je potaklo proglašenje Godine sv. Pavla, kao i XXII. opća skupština Sinode biskupa koja će se održati u Vatikanu od 5. do 26. listopada. Tome je također pridonijelo i pismo generalnoga ministra fra Joséa Rodríguez Carballa *Sv. Klara odsjaj sv. Franje. Prosjaci smisla, vođeni Riječju. Molitveno čitanje Božje riječi*. Euharistijska slavlja tijekom trodnevnice slavio je fra Ivica Petanjak, ministar provincial kapucina, zajedno sa svojim tajnikom fra Jurom Šimićem.

Trodnevница je započela 8. kolovoza, blagdan sv. Dominika, u 18.30 sati. Te večeri promatrali smo Klarin život u svjetlu Božje riječi i velikih događaja Povijesti spasenja i zaključili da je Klara u času svoje smrti objedinila cijelo Sveti pismo: od Stvaranja do konačnog sjedinjenja: „Podi sa sigurnošću, jer imaš dobru putnu pratinju. Onaj koji te stvorio i ulio u tebe Duha Svetoga, uvijek te je čuvao kao majka svoje djetešće i ljubio nježnom ljubavlju. Blagoslovjen budi, Gospodine, koji si me stvorio“ (*Postupak* II,20; XI,3; XIV,7; 4Č 46). Fra Ivica je u propovijedi napravio prekrasnu usporedbu između sv. Dominika i sv. Franje, sv. Franje i sv. Klare te sv. Dominika i sv. Klare.

Drugi dan trodnevnice, 9. kolovoza, blagdan sv. Terezije Benedikte od Križa (Edith Stein). U razmatranju smo promatrali Klaru priljubljenu uz bl. Djevicu Mariju, kao onu koja je najvjernije slušala i vršila Božju riječ, i u kojoj se Riječ utjelovila. Stoga je Marija izvrstan put do Riječi. U propovijedi je fra Ivica govorio o životu, poslanju i poruci sv. Terezije Benedikte od Križa i usmjerio nas na lik sv. Klare.

Treći dan trodnevnice, 10. kolovoza, poslijepodne pohodila nas je skupina članova FSR-a i Frame s Trsata, pa smo zajedno pjevali I. Večernju svetkovine sv. Klare i slušali izvještaj o Preminuću sv. Klare. Nakon toga slijedio je redoviti program trodnevnice u kojem smo promatrali Blaženstva kao program života sv. Klare i kako ih je ona ostvarila. Fra Ivica je propovijedao na temu evanđelja toga dana: Marta i Marija, istaknuvši kako su one uvijek sestre i ne valja ih odvajati.

Na svetkovinu, 11. kolovoza imale smo dvije sv. mise: u 8 i u 19 sati. Jutarnju sv. misu slavio je fra Nikola Šantek, ofmconv, a na večernjoj su u koncelebraciji bili: fra Ivica Petanjak ofmcap, fra Jure Šimić ofmcap, fra Ljudevit Maračić ofmconv, fra Venancije Mihaljević ofm, fra Petar Žagar ofm, fra Zdravko Lazić ofm, fra Nikola Šantek ofmconv, fra Ivan Penava ofmconv i fra Vlado Rukavina ofm, zajedno s braćom i bogoslovima iz Franjevačkog samostana s Kaptola. Euharistijska slavlja svake večeri animirao je zbor mladih „Sveta Klara“.

Zahvaljujemo svima koji su (ste) radosno i velikodušno sudjelovali tih dana u pripremi i proslavi sv. Klare, kao i na čestitkama i darovima, molitvama i svakovrsnoj podršci. Neka nas i nadalje prati blagoslov sv. Oca Franje i sv. Majke Klare i primjer njihova zajedništva.

Sestre klarise iz Zagreba

